

MILJØMINISTERIET
EU og Internationalt politisk sekretariat

21. maj 2010

**Samlenotat til Folketingets Europaudvalg
Rådsmøde (miljø) den 11. juni 2010 - miljødelen**

Samlenotat til rådsmøde (miljø) den 11. juni 2010		
1.	Forslag om forordning om biocider KOM (2009) 267 - <i>Fremskridtsrapport</i>	<i>Side 3</i>
2.	Forslag om at begrænse anvendelsen af visse farlige stoffer i elektriske og elektroniske produkter (RoHS) (omarbejdning). KOM (2008) 809 endelig - <i>Fremskridtsrapport</i>	<i>Side 14</i>
3.	Forslag om affald fra elektriske og elektroniske produkter (WEEE) (omarbejdning) KOM (2008) 810 endelig - <i>Fremskridtsrapport</i>	<i>Side 30</i>
4.	Cartagena Protokol Doc. 9380/10 - <i>Rådskonklusioner</i>	<i>Side 47</i>
5.	Skovbeskyttelse Doc. 8539/2/10 - <i>Rådskonklusioner</i>	<i>Side 49</i>

6.	Vandmangel, tørke og tilpasning til klimaændringer Doc. 8853/2/10 - <i>Rådskonklusioner</i>	<i>Side 58</i>
7.	Det første forberedende møde for FN's konference om bæredygtig udvikling (Rio+20) – bidrag eftersendes KOM-dokument mangler - <i>Udveksling af synspunkter/evt. rådskonklusioner</i>	<i>Side 60</i>

PUNKT 1

Forslag til Europaparlamentets og Rådets forordning om markedsføring og anvendelse af biocidholdige produkter

KOM(2009) 267

- Fremskridtsrapport

Revideret notat

Resume

Kommissionen foreslår at ophæve biociddirektivet og erstatte dette med en ny forordning, der hvis forslaget vedtages, vil udgøre den fremtidige regulering af en harmoniseret EU-godkendelsesordning for biocider. Hovedelementerne i forslaget er udvidelse af biocidreguleringen til også at omfatte artikler, som er behandlet med biocider, indførelse af central godkendelse i EU-agentur for visse biocidmidler, ændrede kriterier og procedurer i godkendelsesbehandlingen af biocider samt indførelse af en harmoniseret struktur for gebyrer.

1. Status

Kommissionen sendte den 12. juni 2009 ovennævnte forslag til Rådet og Europa-Parlamentet. Forslaget har hjemmel i TEF artikel 95 og skal vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Forslaget blev præsenteret i Rådets arbejdsgruppe den 3. juli 2009, og der har været indledende drøftelser af forslaget og tekstgennemgang på møder i arbejdsgruppen i perioden juli 2009 - maj 2010.

Forslaget er under behandling i Parlamentet og blev første gang drøftet i Parlamentets miljø-udvalg den 4. november 2009. Forslaget blev igen drøftet i Parlamentets miljø-udvalg den 28. juni 2010 med henblik på efterfølgende afstemning i udvalget og forventet plenarafstemning i juli 2010.

Nærhedsnotat er fremsendt til Folketinget den 24. juni 2009 og grundnotat er fremsendt den 8. september 2009. Samlenotat om sagen er oversendt til Folketinget den 3. december 2009 forud for Rådsmøde (miljø) den 22. december 2009 med henblik på orientering.

Formandskabet satte sagen på til politisk drøftelse på rådsmødet (miljø) den 22. december 2009, og forslaget er igen sat på dagsordenen til rådsmødet den 11. juni 2010 med henblik på fremskridtsrapport.

Forslaget skal erstatte biociddirektivet (98/8/EF), hvis hovedformål er at skabe en harmoniseret forhåndsgodkendelsesordning for den del af bekæmpelsesmidlerne, der udgøres af biocidmidlerne (f.eks. træbeskyttelsesmidler, rottmidler, visse desinfektionsmidler etc.). Biociddirektivet trådte i

kraft 14. maj 1998 og blev gennemført i kemikalieloven¹.

Kommissionen oplyser, at den stiler efter, at den nye forordning kan træde i kraft den 1. januar 2013.

2. Formål og indhold

Baggrunden for forslaget er resultatet af evalueringen af implementeringen af det eksisterende biociddirektiv. Denne evaluering pegede bl.a. på behovet for

- at effektivisere og forenkle direktivets procedurer for vurdering og godkendelse først og fremmest af aktivstofferne, særligt de stoffer, der indgår i lav-risiko biocidmidler,
- at præcisere kravene til data, som ansøgere skal indsende, og herunder reglerne for, hvornår data kan undværes, samt at sikre
- at de administrative byrder for de små og mellemstore virksomheder ikke bliver uforholdsmæssigt store.

Kommissionen nævner, at formålet med forslaget er at forbedre det nuværende regelsæt om biocidgodkendelser på disse punkter, samtidig med at man bevarer et højt beskyttelsesniveau for miljø og for menneskers og dyrs sundhed. Forslaget vil bygge videre på de grundlæggende principper i det nuværende biociddirektiv, herunder positivliste princippet, hvor aktivstoffer vurderes med henblik på optagelse på en særlig liste, hvorefter der foretages en særskilt vurdering af hvert enkelt biocidmiddel indeholdende de godkendte aktivstoffer.

Omfanget af forordningen udvides i forhold biociddirektivet, i det der indføres regler om artikler behandlet med biocider, ligesom biocider i materialer beregnet til at komme i kontakt med fødevarer omfattes af reglerne. Som noget nyt defineres ”brug” (af biocidmidler) i selve forordningen og inkluderer f.eks. oplagring. Definitionen af ”markedsføring” er snævrere end i de gældende regler og omfatter i modsætning til biociddirektivet kun første levering af et biocidmiddel på EU-markedet.

Hovedpunkter i forslaget er:

Krav til artikler, som er behandlede med biocider.

Der foreslås et generelt markedsføringsforbud mod artikler eller materialer, som er behandlede med et biocidmiddel, hvis biocidmidlet i artiklen ikke er godkendt til den pågældende anvendelse i mindst et medlemsland. Behandlede artikler/materialer, som opfylder kravene, skal mærkes med aktivstofnavn, formålet med biocidbehandlingen, godkendelsesnummer for biocidmidlet, evt. farebetegnelse mv. Det nuværende biociddirektiv indeholder ikke tilsvarende krav til behandlede artikler.

¹ Hovedreglen i direktivet er, at medlemslandene kun må tillade markedsføring og brug af biocidmidler, som er godkendt efter direktivets principper. Midlerne godkendes på nationalt niveau, og myndighederne må kun godkende midler, hvis alle de aktive stoffer, som midlet indeholder, er blevet vurderet og godkendt på EU-niveau.

Godkendelse af aktivstoffer og afskæringskriterier for aktivstoffer.

Aktivstoffer, der indgår i almindelige biocidmidler, skal, som i det nuværende direktiv, godkendes på EU-niveau ved komite-beslutning (forskriftsprocedure med kontrol). Der indføres afskæringskriterier, hvorefter stofferne ikke kan optages på bilag I (positivlisten over godkendte aktivstoffer) med mindre udsættelsen for biocidmidlerne under normal anvendelse er negligibel, eller hvis biocidmidler med stoffet ikke kan undværes til at bekæmpe skadevoldere, der udgør en alvorlig fare for folkesundheden, eller hvis der er andre lignende uforholdsmæssige ulemper ved at undvære stoffet til biocidformål. Afskæringskriterierne baserer sig på stoffernes iboende egenskaber (alvorlige effekter på sundheden). Som noget nyt foreslås desuden, at der ikke skal være krav om forudgående EU-vurdering og positivliste-optagelse af aktivstoffer, der indgår i lav-risiko biocidmidler.

Central godkendelse i EU-agentur for visse typer biocidmidler

Kommissionen foreslår, at en ansøger, i stedet for at søge godkendelse eller gensidig anerkendelse nationalt, kan vælge at indgive sin ansøgning om godkendelse af lav-risiko biocidmidler og biocidmidler med nye aktivstoffer centralt til Det Europæiske Kemikalie Agentur (ECHA). Endelig godkendelsesbeslutning i sådanne tilfælde træffes ved komite-beslutning (forskriftsprocedure) og vil have gyldighed i hele EU's område. Det vil være rapportør-medlemslande (efter ansøgeres valg) som foretager den egentlige vurdering efter de fælles principper. Det kan ikke umiddelbart på baggrund af forslaget vurderes, hvor stor en andel af biocidmidlerne, der vil kunne betegnes som lav-risiko biocidmidler og dermed kunne omfattes af den centrale godkendelse. Forslaget indeholder desuden en hjemmel for Kommissionen til ved komite-beslutning (forskriftsprocedure med kontrol) at vedtage en ændring af forordningen, således at flere kategorier af biocidmidler bliver omfattet af den centrale godkendelse.

Eablering af biocidkomite under ECHA

Der etableres en særlig biocidkomité under Det Europæiske Kemikalie Agentur. Medlemslandene kan indstille op til 2 eksperter til komitéen. Agenturets bestyrelse vælger medlemmerne ud fra den samlede liste og deres ekspertise til komitéens arbejdsopgaver. Biocidkomitéen skal blandt andet komme med udtalelser om ansøgninger om godkendelse af aktivstoffer og de centraliserede EU-godkendelser af biocidmidler. Procedure for udnævnelse, arbejdsdeling, kvalifikationer og interesseforhold samt klageadgang for Agenturets afgørelser følger bestemmelserne i REACH forordningen.

Ny definition af lav-risiko biocidmidler

Forslaget opstiller en række tekniske kriterier for, hvornår et biocidmiddel kan anses for at være et lav-risiko biocidmiddel. De tekniske kriterier, blandt andet for vurdering af eksponering, er lempeligere end i det nuværende biociddirektiv. Selv om de tekniske kriterier ikke er opfyldt, betragtes et biocidmiddel stadig som et lav-risiko middel, hvis der er negligibel eksponering under normale anvendelsesforhold. Der angives ikke kriterier for, hvornår selve aktivstoffet er af lav risiko.

Databeskyttelse - tvungen datadeling mellem ansøgere.

For at reducere forbruget af forsøgsdyr foreslår Kommissionen som noget nyt i forhold til det nuværende direktiv, at en ansøgende virksomhed skal have ret til at henvise til en tidligere godkendelsesindehavers/ansøgers videnskabelige data, der involverer brug af forsøgsdyr, også selv om dataene er beskyttede efter reglerne om databeskyttelse. Hvis parterne ikke indbyrdes kan blive enige om prisen, kan myndigheden bruge dataene alligevel, hvorefter parterne evt. ved domstolens hjælp må løse betalingsspørgsmålet. Forslaget viderefører i øvrigt det grundlæggende princip om databeskyttelse, men tilstræber at forenkle de nuværende regler. På visse punkter indebærer forslaget en styrkelse af virksomheders databeskyttelse.

Gensidig anerkendelse – mulighed for at nægte gensidig anerkendelse

Forslaget indeholder, ligesom det nuværende direktiv, tre muligheder for at nægte gensidig anerkendelse af en godkendelse, som allerede er givet i et andet medlemsland: 1) Målarten er ikke tilstede i det medlemsland, hvor der søges gensidig anerkendelse, 2) Resistens hos målarten, og 3) Forskelle i relevante brugsforhold som klima, yngleperioder etc. Der er dog i forordningen ikke umiddelbart givet samme mulighed for at nægte gensidig anerkendelse under henvisning til risikoen for arbejdstagere. Det modtagende medlemsland skal reagere inden for 2 måneder. Der er desuden, ligesom nu, en særlig mulighed for at nægte gensidig anerkendelse for visse produkttyper - midler til bekæmpelse af fugle, fisk og (andre) hvirveldyr - dog med en indskrænkning i forhold til begrundelserne, der kan anvendes.

Tidsubegrænsede aktivstofoptagelser på positivliste

Forslaget lægger op til, at aktivstoffer godkendes for højst 10 år ved første optagelse. Derefter skal godkendelsen fornyes, og der er angivet nye procedurer for fornyelsen. Kun hvis rapportørmedlemsstaten vurderer, der er anledning til det, skal der foretages en fuld vurdering af et allerede optaget aktivstof, når den første optagelsesperiode udløber. Hvis godkendelsen kan fornyes, løber den derefter i ubegrænset tid med mindre, der kommer nye negative oplysninger om stoffet. Optagelsesperioden for stoffer, som er kandidater til substitution, kan ikke være tidsubegrænset. I dag gælder der ligeledes en begrænsning på op til ti år for første godkendelse. Herefter er der mulighed for fornyede optagelser i nye 10 års-perioder.

Tilpassede datakrav og forenklede procedurer.

Forslaget lægger op til en formalisering af mulighederne for at tilpasse datakravene til de enkelte stoffer og anvendelser, som svarer til reguleringen i forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH). Visse langtidsstudier på dyr foreslås skåret væk, hvor de ikke skønnes nødvendige. Der foreslås udvidede muligheder for ramme-formuleringer (en fælles godkendelse for flere enkeltprodukter som indbyrdes ligner hinanden) og enklere procedurer for biocidmidler, som er identiske med allerede godkendte produkter (parallelprodukter).

Alternativ vurdering og substitution.

Reglerne omkring alternativ vurdering og substitution ændres. Efter de nugældende regler kan et aktivstof nægtes optagelse på positivlisten, hvis stoffet på trods af, at der ikke er påvist en risiko, stadig giver anledning til bekymring, forudsat at der findes et mindre problematisk alternativ til den

samme anvendelse. Efter forslaget skal et aktivstof i stedet vurderes for, om stoffets iboende egenskaber efter de angivne kriterier gør det til kandidat for substitution. Biocidmidler, som indeholder et aktivstof, som er kandidat til substitution, skal så efterfølgende vurderes for, om midlet kan erstattes med et egnet og mindre sundheds- og miljøbelastende alternativ. Konklusionerne om aktivstoffets status i forhold til substitution skal bruges i forbindelse med ECHA's udtalelse om et aktivstofs optagelse/fornyelse på positivlisten. Optagelsesperioden for stoffer, som er kandidater til substitution, kan ikke være tidsbegrænset.

Harmoniseret struktur for gebyrer

Forslaget indeholder en hjemmel for Kommissionen til ved komite-beslutning (forskriftsprocedure med kontrol) at fastsætte regler om en fælles struktur for de biocid-gebyrer, som skal betales af virksomhederne til dækning af omkostningerne ved godkendelsesbehandlingen af ansøgninger. Et af principperne i den fælles struktur skal være reduceret gebyr for små/mellemstore virksomheder.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Foreligger ikke.

4. Nærhedsprincippet

Da forslaget har til formål at sikre et velfungerende indre marked, finder Regeringen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser:

Biociddirektivets regler om godkendelse af biocidmidler er gennemført i lov om kemiske stoffer og produkter samt i bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler. Lov om kemiske stoffer og produkter samt bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler skal ændres, hvis forslaget vedtages. Desuden kan forslaget medføre behov for ændringer i nogle af Arbejdstilsynets bekendtgørelser.

Forslagets økonomiske og erhvervsadministrative konsekvenser:

Kommissionen har udarbejdet en konsekvensvurdering. Analysen i konsekvensvurderingen behandler de økonomiske, miljømæssige og sociale indvirkninger ved udvidelse af reguleringens anvendelsesområde (f.eks. inddragelse af behandlede artikler), centraliserede godkendelsesprocedurer, datadeling, datakrav og gebyrstruktur. Analysen indeholder brede kvantitative vurderinger af forslagets økonomiske konsekvenser for hhv. økonomi, sociale forhold og miljø af en række muligheder (policy options) for disse elementer. Vurderingen er baseret på konsulentundersøgelser samt konsultationer med og spørgeskema- og interview-undersøgelse hos de berørte parter. Samlet set vurderer Kommissionen, at det ville være forbundet med meget store omkostninger for industrien at opfylde krav og procedurer, hvis man lod reguleringen i det nuværende biociddirektiv fortsætte. Det vurderes, at dette forslag samlet set vil påføre industrien i EU omkostninger på mellem 193,6 og 706 mio. Euro over en periode på 10 år. Omkostningerne er først og fremmest forbundet med indførelsen af en certificeringsordning for behandlede artikler og

godkendelse af yderligere aktivstoffer og biocidmidler. Til gengæld vil effektiviseringer, nye forenkledte procedurer og harmoniseret gebyrstruktur efter Kommissionens vurdering medføre besparelser for industrien over samme periode på mellem 2.7 og 5.7 mia. Euro (dog mest sandsynligt i den lavere ende af denne skala). Kommissionen vurderer også, at især forslaget om udvidelse af anvendelsesområdet med behandlede artikler vil medføre betydelige miljø- og sundhedsmæssige forbedringer, som dog er vanskeligt kvantificerbare. Forslagets øvrige tiltag vurderer Kommissionen som neutrale i forhold til miljø og sundhed. Kommissionen vurderer således samlet, at forslaget vil have positive økonomiske og erhvervsadministrative konsekvenser.

Statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget vurderes at kunne få økonomiske/administrative konsekvenser for staten. De centraliserede godkendelsesprocedurer vil muligvis reducere de administrative byrder for nationale myndigheder. Denne reduktion risikerer imidlertid at blive opvejet ved en stigning i antallet af midler, der skal godkendes. Øgede vejlednings-forpligtelser over for godkendelsesansøgere og importører af artikler vil medføre øgede administrative byrder. Endelig vil det øgede omfang af reguleringen til også at omfatte artikler betyde en øget kontrolforpligtigelse. Det vurderes, at disse områder vil betyde et øget ressourceforbrug på minimum 4 årsværk om året, som finansieres inden for Miljøministeriets rammer. Der er ikke umiddelbart i forslaget gebyrbestemmelser, der omfatter disse nye myndighedsopgaver.

I det omfang den foreslåede harmoniserede gebyrstruktur med reduceret gebyr for små og mellemstore virksomheder ikke indebærer fuld økonomisk kompensation for de godkendende myndigheders omkostninger vil det medføre negative økonomiske konsekvenser for staten. Det bemærkes, at forslagets gebyrbestemmelse er en hjemmelsbestemmelse for Kommissionen til at fastsætte mere detaljerede gebyrbestemmelser. Under de nuværende regler - som følge af biociddirektivet - er der fuld gebyrdækning af myndighedernes omkostninger til behandling af ansøgninger om godkendelse.

Erhvervsadministrative konsekvenser.

Kommissionens vurderinger kan for så vidt angår de erhvervsøkonomiske og –administrative konsekvenser til dels overføres på danske forhold. Certificeringsordningen for artikler vil udgøre en byrde for importører af disse, men samlet set må forventes positive administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det bemærkes, at det danske marked kendetegnes ved relativt få eller ingen aktivstofproducenter og typisk små eller mellemstore import- og produktionsvirksomheder. Forslagets eventuelle fordele og ulemper for producenter af aktivstoffer vil således ikke slå igennem i Danmark i større grad, hvorimod fordele, herunder reduceret ansøgningsgebyr, og ulemper, der er særligt målrettede små og mellemstore virksomheder, vil slå fuldt igennem i Danmark.

Samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget vurderes samlet set at kunne få begrænsede samfundsøkonomiske konsekvenser.

I de tilfælde hvor forslaget medfører, at importerede artikler med risiko for sundhed eller miljø ikke kommer på markedet, vil det give en gevinst for sundhedsomkostningerne. Der er således tidligere set allergiske reaktioner, som skyldes biocider i importerede artikler. Det er ikke umiddelbart muligt

at kvantificere disse gevinster. For så vidt angår de øvrige dele af forslaget vil konsekvenser for befolkningens sundhed og for miljøet afhænge af den endelige udmøntning af de kriterier og godkendelsesprocedurer for biocidaktivstoffer og -midler, som forslaget indfører.

Kommissionen vurderer, at forslaget samlet set ikke vil få større betydning for beskæftigelsen, dog kan delelementer påvirke beskæftigelsen positivt. Kommissionens vurderinger kan til dels overføres på danske forhold.

Forslaget forventes ikke at medføre direkte eller indirekte ekstraomkostninger for borgere.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vurderes samlet set at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark neutralt. Det vurderes umiddelbart, at forslagets enkelte delelementer kan påvirke beskyttelsesniveauet i forskellig retning. De endelige konsekvenser for Danmark vil afhænge af den nærmere udmøntning i praksis af forslagets delelementer, herunder kriterier og procedurer.

6. Høring

Forslaget har været udsendt i høring den 1. juli 2009 til 93 interessenter. Der er ved høringsfristens udløb den 18. august 2009 modtaget høringssvar fra 14 høringsparter, hvoraf 7 oplyste at man ikke havde bemærkninger. 10 høringsparter havde indholdsmæssige kommentarer: Dansk Erhverv (DE), DHI, Dansk Industri, herunder Foreningen for Danmarks Farve- og Lakindustri (DI), Hempel, Novozymes, Brancheforeningen for Sæbe, Parfume og Teknisk/kemiske artikler (SPT), Unilever. Kommentarerne kan opdeles som følger:

Godkendelsesprocedurer, herunder centraliseret godkendelse:

DE, DI, Hempel, Novozymes SPT og Unilever fremhæver behovet for forenklinger og administrative lettelser i godkendelsessystemet og der gives forskellige forslag til tiltag, bl.a. forenklinger i procedurer for gensidig anerkendelse, udformning af ansøgninger om godkendelse, fastlæggelse af datakrav, ansøgninger om ændringer i eksisterende godkendelser og tilladelser til forsøgsmæssig afprøvning. Muligheden for centraliseret godkendelse hilses generelt velkommen, da det vil fremme harmonisering. Nogle udtrykker, at de gerne ser centraliseret godkendelse udbygget i forhold til forslaget. Flere støtter forslagets bestemmelser om udvidede muligheder for rammeformuleringer, men ønsker større klarhed om definition og procedurer. DI nævner, at regler om parallelgodkendelse kun bør gælde for helt identiske produkter.

Definitioner og kriterier mv.

DI finder kriterierne for lavrisiko biocidmidler for restriktive. Biocidmidler, der har status som lavrisiko, bør kunne bruge dette i markedsføringen. Forslagets konsekvenser på dette punkt bør analyseres yderligere. DI ønsker desuden yderligere konsekvensvurdering af indførelsen af afskæringskriterier for aktivstoffer. Novozymes nævner, at midler, der virker ved enzymer bør have mulighed for at blive betragtet som lavrisiko biocidmidler.

Krav til behandlede artikler

DI, DHI, SPT og Unilever støtter, at forslaget indfører krav til artikler eller gør reguleringen af artikler klarere, men nævner ligesom Hempel og Novozymes en række praktiske uhensigtsmæssigheder f.eks. ved mærkningskrav. DHI gør opmærksom på, at forslaget herom er ressourcekrævende. DE ønsker nærmere kvantificering af miljø- og sundhedsmæssige fordele ved kravene til artikler.

Tvungen datadeling og databeskyttelse

DHI, DI, Hempel, SPT og Unilever er enige i forslaget om tvungen datadeling. DI ønsker mere klarhed over forslagets bestemmelser om databeskyttelse.

Andre emner

DI og Hempel hilser harmoniseret gebyrstruktur velkommen. DHI udtrykker betænkelighed ved, om de krav, der findes i såvel biociddirektivet som de nye forslag vil lede til monopol-lignende tilstande. DE finder, at udvidelsen med hensyn hertil vil medføre administrative byrder for virksomheder.

Forslaget har været sendt i høring i specialudvalg for Miljø med frist den 21. oktober 2009. Forbrugerrådet har i den forbindelse oplyst, at de ikke har taget stilling til forslaget.

Forslaget blev behandlet på møde i specialudvalget for Miljø den 18. november 2009, hvor der var følgende bemærkninger:

DI oplyste, at man langt hen ad vejen var enige i Regeringens holdning. DI støttede, at artikler nu omfattes af forslaget. Desuden støtte DI den centrale godkendelse hos ECHA fremfor de nationale godkendelser. DI oplyste, at man ikke helt kunne gennemskue, hvorvidt DI's og Farvelakindustriens kommentarer omkring mærkning var taget med i overvejelserne i den danske holdning.

SPT erklærede sig enige i DI's kommentarer. SPT henviste til beregningerne af gebyrstrukturen, hvor man syntes, at der var tale om meget høje gebyrer, hvilket man skal være opmærksom på i fht. de små og mellemstore virksomheder - også i forbindelse med en diskussion om reduktion af gebyrerne for de små og mellemstore virksomheder.

Sagen har været behandlet på et møde i Miljøspecialudvalget den 19. maj 2010, hvor der indkom følgende kommentarer:

DI udtrykte tilfredshed med den danske holdning vedrørende behandlede artikler.

7. Forhandlingssituationen

Parlamentet og Rådet er i gang med 1. behandlingen af forslaget. Der forventes fremskridtsrapport i juni 2010.

Der blev under det svenske formandskab afholdt en række indledende arbejdsgruppemøder i Rådsregi (Miljø), hvor Kommissionen præsenterede forslaget, og hvor medlemslandene havde lejlighed til at stille opklarende spørgsmål og på et overordnet plan indikere deres foreløbige positioner. Der var tale om en foreløbig gennemgang uden egentlige forhandlinger.

Den første politiske drøftelse i Rådet fandt sted i december 2009 og fokuserede på central godkendelse, afskæringskriterier og behandlede artikler.

Under det spanske formandskab er arbejdsgruppemøderne fortsat med egentlig tekstgennemgang af Kommissionens reviderede forslag. Under disse møder har medlemslandene haft mulighed for at fremkomme med tekstforslag. Der forventes afholdt i størrelsesordenen 6-8 møder i det kommende halvår.

I Parlamentet forventes miljøudvalgets afstemning at finde sted den 3. juni 2010. 1. behandlingen forventes afsluttet med plenarafstemning i juli 2010.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er positiv over for forslagets formål om at effektivisere og forenkle procedurer for vurdering og godkendelse af biocider, hvor dette kan ske uden en sænkelse af beskyttelsesniveauet.

Regeringen finder det væsentligt at bevare arbejdsdelingen, hvor aktivstoffer vurderes på EU-niveau og de enkelte biocidmidler stadig vurderes og godkendes på medlemsstatsniveau. Regeringen kan dog støtte indførelsen af centraliserede godkendelsesprocedurer for biocidmidler, hvor eksponeringen er lav, og hvor de farlige egenskaber ikke giver anledning til bekymring, hvis der sikres medlemsstaternes myndigheder en tilstrækkelig mulighed for at øve indflydelse på vurderingerne. Regeringen er således ikke enig i de foreslåede kriterier for, hvilke biocidmidler, der kan godkendes centralt. Regeringen finder, at de centraliserede godkendelsesprocedurer, som evt. indføres, kun bør omfatte en mindre del af biocidmidlerne.

Regeringen finder, at forslagets kriterier for, at et biocidmiddel kan opnå betegnelsen lavrisiko biocidmiddel, er for bred og bør skærpes, da forslagets definition efter regeringens opfattelse også vil rumme biocidmidler med miljø- og sundhedsmæssige profiler, som ikke bør betegnes som lavrisiko. Blandt andet bør kriterierne skærpes, således at lavrisiko biocidmidler ikke må indeholde særligt problematiske hjælpestoffer.

Regeringen finder det af hensyn til beskyttelsesniveauet vigtigt, at der også finder en EU-vurdering sted af aktivstoffer, der indgår i lavrisiko biocidmidler. Forslaget bør efter regeringens opfattelse ændres, så det tydeligt fremgår, at en sådan vurdering skal finde sted. Forslaget bør sikre, at de nødvendige data er til stede for at kunne vurdere aktivstofferne i lavrisiko biocidmidler. Regeringen finder desuden, at kriterier og godkendelsesprocedurer, herunder datakrav, for lavrisiko biocidmidler bør udformes således, at midlerne med de dokumenterbart mindst miljø- og sundhedsmæssigt belastende egenskaber får en lettere adgang til markedet, end tilfældet er med de gældende regler. Regeringen støtter ikke, at forslaget gør det muligt gennem komite-procedure at udvide området for centraliseret godkendelse.

Regeringen er generelt ikke tilfreds med forslaget om datakrav for aktivstoffer. Regeringen finder det vigtigt, at forslaget om datakravsbestemmelser udformes, så de muliggør, dels at biocidmidler og aktivstoffer og hjælpestoffer, der indgår i biocidmidler, kan klassificeres korrekt, og dels at midlerne kan vurderes for, om de udgør en uacceptabel risiko for miljø eller sundhed, samt om de er effektive. Regeringen er åben for forslaget om at tydeliggøre kriterierne for, hvornår data kan undværes, idet regeringen finder, at det i tvivlstilfælde fortsat skal være virksomhederne, der skal dokumentere, at kriterierne herfor er opfyldt.

Regeringen kan støtte, at der indføres afskæringskriterier for godkendelse af aktivstoffer (kriterier der udelukker godkendelse af aktivstoffer). Kriterierne er acceptable med hensyn til sundhedseffekter, men bør også omfatte kriterier for miljøeffekter.

Regeringen støtter videreførelsen fra det nuværende biociddirektiv af principper om gensidig anerkendelse af en godkendelse for et biocidmiddel, som allerede er vurderet og godkendt i et andet medlemsland. Det er dog vigtigt, at der sikres en arbejdsdeling mellem landene, så et eller få lande ikke modtager et uforholdsmæssigt stort antal ansøgninger om førstegangsgodkendelser. Det er også vigtigt, at medlemsstaterne fortsat har mulighed for at nægte gensidig anerkendelse, hvis nationale forhold har betydning for vurderingen af, om et biocidmiddel kan opnå godkendelse. Endeligt er det vigtigt, at der ikke med forslaget sker forringelse af beskyttelsen af arbejdstagere.

Regeringen støtter forslaget om udbygning i forhold til de gældende regler af kriterierne og proceduren ved substitution. Regeringen finder, at aktivstoffer, som er substitutionskandidater, bør godkendes for en kortere periode end de 10 år, som er foreslået, da det vil muliggøre en hurtigere udfasning af biocidmidler, som kan erstattes af mindre miljø- og sundhedsbelastende alternativer. De konkrete kriterier, der er foreslået, bør justeres, så flere stoffer med ugunstige egenskaber bliver kandidater for substitution.

Regeringen finder, at definitionen af ramme-formuleringer kan udvides, men at udvidelsen bør begrænses til at omfatte visse hjælpestoffer.

Regeringen støtter, at der fremover skal stilles krav til artikler, som er behandlet med biocidmidler. Regeringen finder dog, at forslaget herom bør udformes på en måde, der ikke medfører unødige administrative byrder for virksomheder og myndigheder, for eksempel med hensyn til mærkningskrav. Krav til biocidbehandlede artikler vil også gælde for de artikler, som er blevet behandlet med et biocidmiddel uden for EU's område og derefter importeret til EU. Det vil påvirke beskyttelsesniveauet for miljø- og sundhed positivt, øge informationen af brugere og forbrugere og sikre mere lige konkurrencevilkår mellem EU og lande uden for EU.

Regeringen støtter forslaget om indførelse af tvungen deling af data, der kræver udførelse af forsøg på hvirveldyr, da det vil nedbringe antallet af dyreforsøg.

Regeringen støtter ikke, at godkendelsen af biocidaktivstoffer gøres tidsbegrænset efter den første fornyelse efter 10 år. Tidsbegrænsede godkendelsesperioder er efter regeringens opfattelse med til at sikre, at der løbende over tid genereres nye videnskabelige data til brug for ansøgning om fornyelse, samt at der revurderes efter de nyeste vurderingsprincipper.

Regeringen er enig i, at biocidområdet fremover flytter til kemikalieagenturet ECHA, og at der etableres en biocidproduktkomite, men det er vigtigt at medlemslandenes indflydelse fastholdes ved de procedurer og tidsfrister, der fastsættes.

Regeringen kan støtte indførelsen af et gebyrsystem, der bygger på fælles principper (gebyrstruktur i EU). Det er nødvendigt at sikre fuld kompensation for medlemslandenes udgifter, herunder deltagelsen i fællesskabsprocedurerne, f.eks. når et medlemsland påtager sig rollen som rapportør for et aktivstof (det vil sige er ansvarlig for at gennemføre en vurdering af stoffet, som siden skal forelægges for de øvrige medlemslande i komite).

Regeringen finder det vigtigt, at forslaget sikrer, at den regulering af de enkelte biocidmidler, der følger af forordningen, herunder f.eks. beslutninger om udfasning af midler fra markedet, slår igennem for alle relevante led i distributionskæden (f.eks. detaillering, oplagring, brugsled) eventuelt med differentierede frister. Regeringen finder, at det i den forbindelse kan være hensigtsmæssigt at ændre forslaget definition af markedsføring, så den bliver overensstemmende med definitionerne i f.eks. REACH-forordningen og/eller pesticidforordningen, som omfatter mere end blot kun første levering af et biocidmiddel på EU-markedet.

9. Tidligere forelæggelser for Folketinget Europaudvalg

Nærhedsnotat er fremsendt til Folketinget den 24. juni 2009 og grundnotat er fremsendt den 8. september 2009. Samlenotat om sagen er oversendt til Folketinget den 3. december 2009 forud for Rådsmøde (miljø) den 22. december 2009 med henblik på orientering.

PUNKT 2

Kommissionens forslag til omarbejdning af Europa Parlamentets og Rådets direktiv om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS).

KOM (2008) 809 final

Fremskridtsrapport

Revideret notat

Resume

Kommissionen har lavet et udkast til omarbejdning af direktivet om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS). Den bagvedliggende årsag er, at anvendelsesområdet i det nuværende direktiv er uklart, og dermed har forårsaget forskellige fortolkninger i medlemsstaterne. Konkret har det betydet, at et produkt lovligt kunne markedsføres i nogle medlemsstater og ikke i andre. Samtidig har der været mange produkter på markedet, som ikke har overholdt direktivets bestemmelser. Kommissionens formål med omarbejdningen er derfor, at harmonisere anvendelsesområdet og fremme håndhævelsen af direktivet. Hertil kommer, at der i RoHS er indskrevet en klausul om, at Kommissionen inden den 13. februar 2005 skulle påbegynde en revision af direktivet for at opdatere det til den tekniske udvikling.

Kommissionen foreslår med udkastet, at anvendelsesområdet totalharmoniseres, så produktområdet nu beskrives med udtømmende produktlister inden for forskellige produktkategorier. Som en del af totalharmoniseringen foreslås endvidere, at produkter, der er omfattet af RoHS, skal CE-mærkes og at der stilles kvalitative krav til håndhævelsen.

I udkastet foreslås endvidere, at medicinsk udstyr og måle- og overvågningsudstyr bliver en del af RoHS' anvendelsesområde, og at anvendelsesbegrænsningen gradvis træder i kraft fra 2014.

Der er ikke foreslået nye stoffer til direktivet, men der henvises til, at den bromerede flammehæmmer HBCDD og blødgørerne/ftalaterne DEHP, BBP og DBP er under vurdering i REACH, og at det, når vurderingen foreligger, er muligt at optage stofferne i RoHS, hvis der er en risiko for mennesker eller miljø ved anvendelsen i elektrisk og elektronisk udstyr.

Hvis forslaget bliver vedtaget som fremlagt af Kommissionen, vil det kræve en mindre ændring af kemikalieloven for at kunne implementere direktivet i Danmark. Det skyldes primært, at udkastet stiller enkelte krav til erhvervslivet, som der ikke på nuværende tidspunkt er hjemmel til i loven.

Forslaget har kun en marginal indirekte effekt på statens udgifter. Det kan således blive en anelse dyrere for det offentlige sundhedsvæsen at anskaffe medicinsk udstyr, som er omfattet af direktivforslaget. Disse omkostninger vurderes dog til at ligge inden for den normale prisudvikling og udgifter i forbindelse med normal teknologisk udvikling.

1. Status

Rådssekretariatet sendte forslaget til medlemsstaterne den 16. december 2008. Kommissionen præsenterede udkastet på rådsmødet den 2. marts 2009. På rådsmødet d. 21. oktober 2009 har der været de første politiske drøftelser af forslaget.

Forslaget har siden marts 2009 løbende været behandlet i Miljøarbejdsgruppen.

Der er blevet sendt nærhedsnotat den 15. januar 2009 og grundnotat den 8. juli 2009 om forslaget til Folketingets Europaudvalg og Miljø- og Planlægningsudvalget. Notat om sagen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. september 2009 i forbindelse med miljøministerens orientering af udvalget forud for rådsmøde (miljø) den 21. oktober 2009. Samlenotat om sagen er senest oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. februar 2010 med henblik på forhandlingsoplæg forud for Rådsmøde (miljø) den 15. marts 2010.

Formandskabet ventes at aflægge fremskridtsrapport til Rådsmødet den 11. juni 2010.

Forslaget har hjemmel i EF-traktaten artikel 95, og skal derfor vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet efter proceduren om fælles beslutningstagen jf. EF-traktaten artikel 251.

2. Formål og indhold

Direktivets overordnede formål er at forbyde farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr. De farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr forbydes for at mindske eksponering af mennesker og for at fremme genanvendelse af sekundære råmaterialer, samt for at lette affaldshåndtering.

Omarbejdningen af direktivet foretages af to grunde:

For det første er RoHS inkluderet i Kommissionens simplificeringsprogram for 2008, fordi Kommissionen vurderer, at det er muligt at gøre implementeringen af direktivet mere ensartet og forbedre håndhævelsen. Afgrænsningen af direktivets anvendelsesområde har givet anledning til forskellige fortolkninger i medlemslandene, og der har været relativt mange produkter på markedet, der ikke har overholdt direktivet.

For det andet er der i RoHS indskrevet en klausul om, at Kommissionen skulle begynde en revision af direktivet to år efter det blev vedtaget, dvs. inden 13. november 2005. Kommissionen skulle i forbindelse med revisionen vurdere, om medicinsk udstyr samt måle- og overvågningsudstyr skulle medtages under RoHS' anvendelsesområde. Klausulen forpligtede ligeledes Kommissionen til at undersøge behovet for at indføre begrænsninger for andre farlige stoffer end de, der allerede er omfattet af direktivet.

De væsentligste ændringer, som Kommissionen har forslået i forbindelse med omarbejdningen, er følgende:

Direktivets anvendelsesområde

Kommissionen har inddelt elektrisk og elektronisk udstyr i 10 produktkategorier, hvoraf kun de 8 på nuværende tidspunkt er omfattet af RoHS. Disse 8 kategorier er: Store husholdningsapparater, små husholdningsapparater, IT- og teleudstyr, forbrugerudstyr, belysningsudstyr, elektrisk og elektronisk værktøj, legetøj og fritids- og sportsudstyr, og salgsmaskiner. Direktivudkastet udvider

nu RoHS' anvendelsesområde med de 2 sidste produktkategorier: Medicinsk udstyr samt måle- og overvågningsudstyr.

Udvidelsen af direktivets anvendelsesområde foreslås at træde i kraft i 2014. Dog vil udstyr til reagensglas (in vitro) diagnose først skulle være omfattet af direktivet i 2016, og industrielle overvågnings- og kontrolinstrumenter vil først være omfattet fra 2017. Medicinsk udstyr, der indopereres i kroppen er undtaget, men skal revurderes i 2020.

I forslaget er der for hver produktkategori en produktliste med mellem 5 og 18 produkter. Nogle produkter er specifikt nævnt som f.eks. "elektriske knive", mens andre er beskrevet generelt ud fra deres funktion, såsom "udstyr til åbning eller forsegling af beholdere eller pakker". I det nuværende direktiv er der ingen henvisning til produktlister. Med det nye forslag er det kun de produkter, som specifikt er nævnt i listerne, der er omfattet af RoHS. Der er ikke lagt op til, at der skal tilføjes produkter ifm. omarbejdningen af direktivet. Hvis Kommissionen efterfølgende vil ændre på produktlisterne, skal fremgangsmåden i komitéproceduren: "forskriftsprocedure med kontrol" følges. Der er ikke taget stilling til fortolkningsspørgsmål ifm. de funktionelle beskrivelser.

I udkastet er der forslag til nye specifikke og generelle undtagelser.

Specifikke undtagelser:

På nuværende tidspunkt er der undtaget 39 specifikke anvendelser af de farlige stoffer, der er begrænset i RoHS. Siden RoHS blev vedtaget i 2003, er undtagelserne løbende blevet tilføjet ved komitéprocedure. Undtagelserne gælder i op til fire år, men kan fornyes.

Med inddragelsen af produktkategorierne medicinsk udstyr samt måle- og overvågningsudstyr undtages, specielt for disse to produktkategorier, 24 anvendelser af de farlige stoffer. Som eksempel kan nævnes blyelektroder i røntgenrør, bly i lodninger til bærbare førstehjælpsdefibrillatorer, og cadmium i røntgenmålefiltre. Undtagelserne gælder i fire år efter, at det omarbejdede direktiv er trådt i kraft og kan, som de øvrige undtagelser, fornyes.

Generelle undtagelser:

I det gældende direktiv er reservedele, der skal bruges til at reparere udstyr, som er bragt på markedet før RoHS trådte i kraft, undtaget. Dette gælder også for udkastet til det omarbejdede direktiv.

Kommissionen foreslår nu, at direktivet heller ikke skal finde anvendelse på:

- 1) udstyr, som har tilknytning til beskyttelse af medlemsstaternes væsentlige sikkerhedsinteresser,
- 2) udstyr, der specifikt er udformet til at være en del af en anden type udstyr, som ikke falder under direktivets anvendelsesområde, og som kun kan fungere som en del af dette udstyr og
- 3) udstyr, der ikke skal bringes i omsætning som en enkel funktionel eller kommerciel enhed.

Det foreslås endvidere, at RoHS heller ikke skal finde anvendelse på reservedele, der skal bruges til at reparere udstyr, som er omfattet af en specifik undtagelse, og som blev bragt på markedet inden undtagelsen udløb.

Undtagelsesprocedure

Kommissionen ønsker med direktivudkastet at gøre det lettere for virksomhederne at gennemskue om og hvordan de kan få en undtagelse for en anvendelse af de farlige stoffer, der ellers er

begrænset i RoHS. Det foreslås derfor, at Kommissionen via komitéprocedure skal vedtage de nærmere regler for ansøgninger om undtagelse.

Kommissionen forslår desuden, at der ved vurderingen af en undtagelsesansøgning skal tages hensyn til bredere socioøkonomiske aspekter, samt tilgængelighed og pålidelighed af alternativer.

Stofvurdering i REACH

RoHS forbyder pt. bly, kviksølv, cadmium, hexavalent krom, og to slags bromerede flammehæmmere: polybromerede bifenyler (PBB) og polybromerede difenylethere (PBDE). Kommissionen har ikke foreslået at forbyde flere stoffer.

I forslaget henvises dog til, at den bromerede flammehæmmer, HBCDD og blødgørerne/ftalaterne, DEHP, BBP og DBP er under vurdering i REACH og at det, når vurderingen foreligger, er muligt at forbyde stofferne i elektriske og elektroniske produkter via RoHS, hvis der er en risiko for mennesker eller miljø.

Det foreslås, at farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr nu skal vurderes efter REACHs begrænsningsprocedure. Det betyder, at stofferne hovedsagelig vil blive vurderet ud fra en risikotilgang, hvor der tidligere har været lagt vægt på stoffernes farlighed, dvs. deres iboende farlige egenskaber og evt. problemer i forbindelse med genanvendelse og affaldshåndtering af materialer.

Det foreslås endvidere, at hvis flere stoffer skal forbydes i RoHS, kan Kommissionen gøre det ved hjælp af komitéprocedure.

Definitioner

For at tydeliggøre direktivets ordlyd og bringe det i overensstemmelse med anden relevant fællesskabslovgivning har Kommissionen indsat en række definitioner, der er i overensstemmelse med beslægtet fællesskabslovgivning, specielt den såkaldte ”varepakke”, der blandt andet omhandler CE-mærkning og markedsovervågning. Desuden er medtaget en definition på homogene materialer.

CE-mærkning

For at fremme overholdelsen af RoHS foreslår Kommissionen, at elektrisk og elektronisk udstyr skal CE-mærkes. CE-mærkningen indebærer selvdeklarering og krav til egenkontrol.

Fabrikanten skal påføre sine produkter et CE-mærke efter at have udfyldt en såkaldt overensstemmelseserklæring, hvori han tilkendegiver at produktet, der er entydigt identificeret, er i overensstemmelse med RoHS reglerne. Denne erklæring skal fabrikanten opbevare i 10 år.

Importøren skal inden elektrisk og elektronisk udstyr bringes i omsætning, bl.a. sikre, at fabrikanten har udført overensstemmelsesvurderingen og at produktet er CE-mærket. Importøren skal, som fabrikanten, opbevare overensstemmelseserklæringen i 10 år, så den er til rådighed for kontrolmyndighederne.

En distributør skal inden elektrisk og elektronisk udstyr udbydes bl.a. kontrollere, at det er CE-mærket.

Udover CE-mærkningen er det foreslået, at fabrikanten skal foretage stikprøvekontrol af det udstyr han bringer på markedet. Udstyret skal desuden forsynes med type-, parti-, eller serienummer, eller anden form for identifikation.

Markedsovervågning

Medlemsstaterne skal ifølge forslaget sikre, at deres kontrolmyndigheder har de beføjelser og ressourcer, der er nødvendige for, at de kan udføre deres opgaver behørigt. Kontrolmyndighederne forpligtes dermed til i passende omfang at kontrollere produkterne. Kontrollen skal baseres på dokumentation og om nødvendigt på fysisk kontrol og laboratorieundersøgelser af et passende antal stikprøver.

3. Europa- Parlamentets udtalelser

Der forventes afstemning i Europa-Parlamentets ENVI komité 2. - 3. juni 2010 og afstemning i plenarforsamlingen 6. juli 2010.

4. Nærhedsprincippet

Forslaget hører ikke under EU's enekompetence. Derfor skal forslaget være i overensstemmelse med nærhedsprincippet, også kaldet subsidiaritetsprincippet.

Kommissionen anfører i forslaget, at behovet for yderligere harmonisering af RoHS reglerne bedst kan ske gennem en omarbejdning af det eksisterende direktiv, og at forenkling af EU lovgivning kun kan ske på fællesskabsniveau. De foreslåede ændringer af denne regulering er således i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens vurdering.

5. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det gældende RoHS-direktiv (2002/95/EF) er implementeret ved bekendtgørelse nr. 873/2006, der senere er ændret ved bekendtgørelse nr. 449/2008. Bekendtgørelsen har hjemmel i kemikalielovens § 30, der gør det muligt at udstede regler om import, salg og anvendelse af stoffer og produkter for at imødegå fare for sundheden eller skade på miljøet.

Forslaget til omarbejdning af direktivet indeholder en række krav til de erhvervsdrivende, såsom at udarbejde og opbevare teknisk dokumentation, foretage intern produktions- og stikprøvekontrol m.m. Kravene er ikke rettet mod anvendelsen af bestemte kemiske stoffer og produkter, men mod visse aktiviteter, der udøves af de erhvervsdrivende, som led i deres erhverv.

I kemikalieloven er der en forældelsesfrist på 5 år, hvorimod der i forslaget lægges op til at dokumentationen skal opbevares i 10 år.

Hvis forslaget bliver vedtaget med sit nuværende indhold, vurderes der at være behov for at ændre kemikalieloven.

Når RoHS er endeligt vedtaget har medlemsstaterne 18 måneder til at gennemføre direktivet i national ret. En eventuel ændring af kemikalieloven vil derfor tidligst skulle ske i Folketingets samling for 2011/2012.

Hvis forslaget vedtages i Rådet skal det implementeres i dansk lovgivning ved en ny bekendtgørelse.

Statsfinansielle konsekvenser

Medicinsk udstyr dækker over mange varegrupper, såsom forbrugsvarer (sprøjter, kanyler, sårpleje mm.), høreapparater, konsulenttydelser samt apparatur og instrumenter (scannere, dialyseapparater, pacemakere, røntgenapparater mm.) Eftersom RoHS kun regulerer elektrisk og elektronisk udstyr, er det kun varegrupperne høreapparater samt apparatur og instrumenter, der vurderes til at være omfattet af forslaget.

For de nuværende 8 produktkategorier under RoHS vurderer Kommissionen, at omstillingsomkostningerne har ligget på ca. 1,9 % af omsætningen, hvoraf ca. en tredjedel gik til den tekniske omstilling, mens to tredjedele er gået til administration. For apparatur og instrumenter ville det i 2006 have svaret til ca. 20 mio. kr. Dette tal forventes dog at være lavere specielt for ikke-specialiseret medicinsk udstyr, dels pga. den forlængede overgangsperiode samt de mange undtagelser og dels, fordi der for de fleste standardkomponenter efterhånden kun findes RoHS-kompatible typer på markedet. Hertil kommer at den danske industri på nuværende tidspunkt skal overholde de danske særregler for bly, kviksølv og cadmium. Der er dog så mange undtagelser for medicinsk udstyr samt måle- og overvågningsudstyr i de danske særregler, at det er tvivlsomt, om de danske medico-producenter pga. de danske særregler kan betegnes som værende omstillet til at overholde RoHS for bly, kviksølv og cadmium.

For producenter, der allerede overholder RoHS, ligger de årlige udgifter i forbindelse med RoHS på ca. 0,04 % af omsætningen. I 2006 ville det have svaret til ca. 400.000 kr.

De marginalt forøgede udgifter kan slå igennem på prisen på medicinsk udstyr, men effekten vurderes til at ligge inden for de normale prisudsving.

På den anden side vurderes forslaget at ville medføre færre farlige stoffer i elektriske og elektroniske produkter. Det vil nedsætte eksponeringen af forbrugerne, hvilket vil medvirke til en om end beskednen forbedring af befolkningens generelle sundhedsniveau og dermed færre udgifter til sundhedsvæsenet.

Forslaget vil desuden medføre færre farlige stoffer i affaldsstrømmen, som forventes at kunne medvirke til færre udgifter til affaldshåndtering.

Forslaget kan få statsfinansielle konsekvenser. Eventuelle udgifter finansieres efter gældende retningslinjer.

Samfundsøkonomiske og erhvervsadministrative konsekvenser

Medico-branchen i Danmark repræsenterer virksomheder, der udvikler, producerer og sælger medicinsk udstyr. Konsekvenserne for medico-branchens produktion af apparatur og instrumenter er beskrevet under afsnittet om de statsfinansielle konsekvenser.

Medicobranschen producerer ud over apparatur og instrumenter også høreapparater. Høreapparaterne udgør en relativ stor andel (28 %) af den samlede omsætning af medicinsk udstyr i medico-industrien. Det skønnes, at producenterne af høreapparater, på linje med producenterne af apparatur og instrumenter, vil få udgifter i forbindelse med omstillingen til RoHS, der ligger inden for de normale prisudsving og sædvanlige omkostninger i forbindelse med den teknologiske udvikling.

Generelt er den danske eksport af medicinsk udstyr større end importen. Importen er ca. 2/3 af omsætningen. Danmark har allerede generelle begrænsninger ifm. import og salg af produkter, der indeholder bly, kviksølv og cadmium. Der er dog mange undtagelser for medicinsk udstyr samt måle- og overvågningsudstyr i de danske særregler. Den danske produktion er muligvis på enkelte områder allerede omstillet i forhold til Kommissionens forslag, hvilket vil kunne ses som en konkurrencemæssig fordel for de områder i den danske medico-branche.

I Kommissionens udkast foreslås endvidere, at produkter, der er omfattet af RoHS, skal CE-mærkes. I forbindelse hermed skal der udfyldes overensstemmelseserklæringer. Dette vil give en forøgelse af de erhvervsadministrative byrder. Det skønnes dog at være en marginal forøgelse, idet CE-mærkning og dermed overensstemmelseserklæringer for elektriske og elektroniske produkter allerede er påkrævet i forbindelse med anden regulering. Kommissionens forslag pålægger også de erhvervsdrivende egenkontrol. Ifølge Miljøstyrelsens seneste vurdering ligger timeforbruget for alle berørte danske virksomheder samlet set mellem 11.000 og 17.000 timer/år. Kommissionens forslag er ved at blive vurderet i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens virksomhedspanel, som vil komme med en mere præcis opgørelse.

Samlet set vurderer Kommissionen, at forslaget vil indebære positive nettofordele for samfundsøkonomien, om end de formentlig er små.

I formandskabets kompromisforslag er anvendelsesområdet ændret fra at være defineret af udtømmende produktlister til at være et åbent anvendelsesområde, hvor alt elektrisk og elektronisk udstyr er omfattet, med mindre det er specifikt undtaget. Danmark har fået lavet en konsekvensanalyse af at indføre et bredt anvendelsesområde uden produktkategorier. Konsekvensanalysens resultater støtter op om fordelene ved et bredt anvendelsesområde. For så vidt angår de gråzoneprodukter, som i dag ikke er omfattet af RoHS og som ved det ændrede anvendelsesområde vil blive omfattet, viser vurderingen, at der generelt ikke forventes højere omkostninger for gråzoneprodukterne i forhold til de produkter, som allerede er omfattet af direktivet. For enkelte produkttyper kan der dog være tale om forøgede administrative byrder.

Danmark har fremsat et forslag om optagelse af HBCDD, DEHP, BBP, DBP og MCCP. For at underbygge forslaget om optagelse af flere stoffer har Danmark fået lavet en konsekvensanalyse. Analysen viser, at der er alternativer på markedet, der allerede er i brug i stor udstrækning. Alternativerne er undersøgt for en lang række effekter, og alternativerne er på mange områder mindre miljø- og sundhedsskadelige. Desuden tyder resultaterne på, at alternativerne også vil være et bedre valg i forhold til andre effekter, men for disse er der dog ikke så mange data til rådighed. Rapporten har ikke kunne hverken be- eller afkræfte, at DBP og BBP anvendes i elektronik, men da de anvendes i PVC, og PVC anvendes i elektronik, er sandsynligheden meget stor. Omkostninger ved at substituere stofferne ligger mellem 0,5 millioner Euro/år for det billigste stof til 25 millioner Euro/år for det dyreste stof samlet set i EU, afhængig af hvilket alternativ, der vælges. Dette ligger langt lavere end omkostninger for de nuværende stoffer i direktivet.

Beskyttelsesniveau

Hvis produktkategorierne medicinsk udstyr og måle- og overvågningsudstyr optages i RoHS, skønner Kommissionen, at det vil spare den europæiske affaldsstrøm for 1414 tons bly, 2,2 tons cadmium, 30 kg kviksølv, 800 kg Krom VI, samt et antal tons flammehæmmere (PBB og PBDE), som dog er mindre end 10 tons. Det fremsatte forslag vil dermed lette affaldshåndteringen og forbedre beskyttelsen af sundhed og miljø markant.

Det er foreslået, at elektrisk og elektronisk udstyr skal CE-mærkes. Dette vil muligvis forbedre overholdelsen af direktivet og dermed miljøbeskyttelsen. Her skønnes dog at være tale om en mindre forbedring.

Danmark har generelle begrænsninger ifm. import og salg af produkter, der indeholder bly, kviksølv og cadmium. Der er dog ikke tale om totalforbud for de tre stoffer, da de nuværende danske regler indeholder en række undtagelser. For de omfattede produkttyper er de danske grænseværdier på 100 ppm for bly og kviksølv, og 75 ppm for cadmium.

I RoHS er grænseværdien 1000 ppm for bly og kviksølv og 100 ppm for cadmium.

For kviksølv gælder det, at medicinsk udstyr og måleinstrumenter er undtaget fra de danske særregler. I praksis er der ingen produkter indenfor de to nye produktgrupper, hvor den danske grænseværdi på 100 ppm gælder. Det betyder, at der vil være tale om en stramning af reglerne for kviksølv ved optagelsen af de to nye produktgrupper under RoHS.

I forhold til de danske særregler for bly er det f.eks. tilladt at anvende bly i lodninger, legeringer og i elektroniske komponenter inklusiv ledninger. Det vil sige, at for disse anvendelser sikrer omarbejdningen af RoHS, at det tilladte indhold af bly sænkes fra 100 % til 0,1 % (1000 ppm). Og den største anvendelse af bly i elektroniske produkter er ifølge Kommissionen i lodninger.

Det vurderes derfor, at forslaget om at fastsætte grænseværdier for bly, cadmium og kviksølv for medicinsk udstyr samt måle- og overvågningsudstyr samlet set - selvom grænseværdierne ved enkelte anvendelser muligvis øges marginalt - har en positiv effekt på beskyttelsesniveauet i Danmark.

Specielt begrænsningen af bly i lodninger i medicinsk udstyr samt måle- og overvågningsudstyr forventes at medføre en markant forbedret effekt på beskyttelsesniveauet.

Ligeledes vil forslaget indebære, at flere elektroniske produkter ikke må indeholde en særlig type krom og de meget problematiske bromerede flammehæmmere. Disse elementer vil betyde en positiv indvirkning på det danske beskyttelsesniveau.

Det bemærkes i øvrigt at både en grænseværdi på 1000 ppm (0,1%) og 100 ppm (0,01%), helt generelt vil være udtryk for et forbud mod at tilsætte bly og kviksølv til produkterne. Koncentrationer i det område vil typisk være urenheder.

I forslaget er der tilføjet udtømmende lister for produktgrupperne. De udtømmende lister vil medføre, at en række produkter, der på nuværende tidspunkt falder inden for de generelle produktkategorier, vil falde uden for anvendelsesområdet. De udtømmende lister vil derfor medføre en forringelse af miljøbeskyttelsesniveauet, hvis forslaget vedtages i sin nuværende form. Kommissionen har ikke medtaget de udgåede produkter i deres konsekvensvurdering.

Det er dog regeringens vurdering, at forslaget i sin nuværende udformning samlet set vil forbedre miljøbeskyttelsen, selvom om det sandsynligvis kun vil være marginalt.

6. Høring

Forslaget blev sendt i høring den 7. januar 2009 til 167 interessenter med høringsfrist den 2. februar 2009.

DI ITEK

DI ITEK, der er en underafdeling af Dansk Industri (DI), støtter CE-mærkningen idet de produkter, der er underlagt RoHS, også skal leve op til krav i andre CE-mærkningsdirektiver, hvorfor der ikke indføres nye administrative forpligtelser ved kravet om CE-mærkning.

DI ITEK er umiddelbart positive mht., at anvendelsesområdet totalharmoniseres og at listerne over produkter i de 10 produktkategorier er udtømmende. De mener dog ikke at listerne i deres nuværende form omfatter alle elektriske og elektroniske produkter. De mener også, at der stadigvæk er mange muligheder for individuelle fortolkninger.

DI ITEK mener desuden at de to undtagelser:

- udstyr, der specifikt er udformet til at være en del af en anden type udstyr, som ikke falder under direktivets anvendelsesområde, og som kun kan fungere som en del af dette udstyr og
- udstyr, der ikke skal bringes i omsætning som en enkel funktionel eller kommerciel enhed, vil kunne give anledning til individuelle fortolkninger.

DI ITEK foreslår i stedet, at direktivet baseres på en generel definition af elektrisk og elektronisk udstyr.

Fælles Faglig Forbund

Fælles Faglig Forbund (3F) støtter forslaget, men ser dog gerne, at tilføjelsen af produktkategorierne medicinsk udstyr samt måle og overvågningsudstyr sker tidligere end 2014, samt at den trinvis ikrafttrædelse bliver så kort som muligt. 3F bygger deres forslag på den generelle holdning, at hvis stoffer er farlige og problematiske bør brugen forbydes hurtigst muligt

Landsorganisationen i Danmark

Landsorganisationen i Danmark (LO) støtter de foreslåede ændringer af RoHS-direktivet, men ser dog gerne, at ændringerne i ROHS om begrænsning af indhold af visse farlige stoffer i måle- og overvågningsudstyr træder i kraft tidligere end 2012, samt at den trinvis ikrafttrædelse bliver så kort som muligt.

Det Økologiske Råd

Det Økologiske Råd mener, at mange forventede, at der i forbindelse med revisionen af RoHS-direktivet, ville blive inkluderet flere stoffer. Det Økologiske Råd fremhæver, at fremsynede producenter har arbejdet målrettet mod udfasning af yderligere farlige stoffer. De fremsynede producenter har vist, at det er muligt, at producere produkter og komponenter uden bromerede flammehæmmere, PVC og ftalater. Det Økologiske Råd er derfor skuffet over, at lovgivningen ikke følger disse producenters udviklingsarbejde op med lovmæssige stramninger allerede nu.

Det Økologiske Råd fremfører, at den bromerede flammehæmmer HBCDD er skadelig for udviklingen af fostres nervesystem, ftalaten DEHP er hormonforstyrrende og er i dag klassificeret som fosterskadende og skadelig for reproduktionsevnen. Både bromerede flammehæmmere og ftalater kan afgives til indemiljøet hos forbrugeren, når elektronikprodukterne bliver varme under

brug. Stofferne er også skadelige for arbejdere i produktions- og affaldsfasen for elektronikprodukterne.

Det Økologiske Råd vurderer, at det kan tage flere år, før HBCDD, DEHP, BBP og DBP er færdigvurderet i REACH-systemet. I denne periode får udviklingen indenfor elektroniske og elektriske produkter dermed ingen lovgivningsmæssig støtte til udfasning af unødvendige og problematiske stoffer. Det Økologiske Råd mener derfor, at RoHS-direktivet ikke skal afvente REACH, men allerede nu forbyde stofferne.

Dansk Erhverv

Dansk Erhverv mener, at når medicinsk udstyr og udstyr til måling og overvågning bliver omfattet af RoHS-direktivet, vil det pålægge virksomheder, der importerer eller producerer denne type udstyr, nye administrative forpligtelser, som de på nuværende tidspunkt ikke er klar over. Dansk Erhverv mener derfor, at det vil være nødvendigt at iværksætte en oplysningskampagne, ligesom det er væsentligt at fastholde en overgangsperiode, der sætter virksomhederne i stand til at kunne overholde de nye regler uden at være nødt til at kassere allerede producerede apparater.

Dansk Erhverv mener desuden, at forslaget om at totalharmonisere produktlisterne i de respektive produktkategorier, i en vis udstrækning, vil gøre det enklere for virksomhederne at beslutte, hvorvidt et konkret produkt er omfattet af reglerne. Det vil dog afstedkomme et behov for at beskrive, hvordan listerne kan opdateres. Det er i den sammenhæng vigtigt, at opdateringsprocedurerne er gennemsikkelige for virksomhederne, så inkludering af nye produkter i listerne sendes i høring hos berørte brancher og herudover varsles i god tid.

Dansk Producentansvarssystem/WEEE-SYSTEM

Dansk Producentansvarssystem påpeger, at forslaget indebærer at Kommissionen via komiteproceduren løbende skal tilføje nye specifikke produkter til listerne inden for de forskellige produktkategorier. WEEE-System har iagttaget, at de medlemsstater, der ved implementeringen af direktivet på nationalt plan valgte denne metode i 2005/2006 alle har forladt fremgangsmåden igen, fordi metoden ikke var velegnet.

Dansk Producentansvarssystem er af den opfattelse, at der skal foreligge en enkel og gennemsikkelig metode til identifikation af, hvorvidt udstyr er omfattet af direktivet. Dette er uafhængigt af om, der udvikles produktlister eller ej. En sådan metode eksisterer ikke i dag. Metoden bør være ensartet og offentlig kendt.

Dansk Producentansvarssystem foreslår derfor, at Danmark arbejder for at gøre formålet med direktivet mere klart, herunder at specificere formålet med de enkelte undtagelser og hvorvidt udstyr er undtaget lovgivningen. Der skal samtidig etableres en enkel, transparent og harmoniseret metode til identifikation af, hvorvidt udstyr er omfattet af direktivet.

Affald danmark

Affald danmark mener, at en præcis definition af direktivets anvendelsesområde vil bidrage til at etablere lige konkurrencevilkår. Affald danmark bakker derfor op om de udtømmende produktlister - dog med den tilføjelse, at det bør sikres, at nye elektroniske produkter ikke falder udenfor, fordi de ikke konkret fremgår af den udtømmende liste.

Desuden bør fortolkningsmulighederne vedrørende anvendelsesområdet indskrænkes mest muligt. Derfor anbefales det at præcisere bestemmelsens ordlyd under art. 2, stk. 3, pkt. c), der siger at, ”udstyr, der ikke er beregnet til at blive bragt i omsætning som en enkeltstående funktionel eller kommerciel enhed ikke er omfattet af direktivet”.

RenoSam

RenoSam kan generelt tilslutte sig, at produktlisterne gøres udtømmende og at definitionerne i direktivet gøres mere tydelige.

European Committee of Domestic Appliance Manufacturers

European Committee of Domestic Appliance Manufacturers (CECED) lægger vægt på, at direktivet bliver konsistent og velfungerende.

Importører og producenter skal have samme forpligtigelser mht. egenkontrol af elektriske og elektroniske produkter. CEDED foretrækker egenkontrol og CE-mærkning frem for kontrol af en tredje part. Der bør udvikles standarder for, hvordan virksomhederne kan udføre egenkontrol.

Definitionen af homogene materialer bør udvides med et mandat til, at der kan udvikles standarder for kemiske produkter.

Begrænsning af nye stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr bør håndteres som beskrevet i REACH artikel VIII. Henvisningen til ”REACH metoden” opfattes dog som meget uklar. CECED mener at vurderingerne af stoffer skal baseres på en livscyklusrisikovurderingstilgang, og at tilgængelighed og pålidelighed af alternativer skal tages med i vurderingen.

CECED mener desuden, at behovet for at revidere en undtagelse bør vurderes individuelt i hver enkel sag.

Ingen Bemærkninger til udkastet.

Advokatrådet, Rigsrevisionen, Realkreditrådet og Dansk Arbejdsgiverforening har ingen bemærkninger til udkastet.

Sagen har været behandlet på et møde i Miljøspecialudvalget den 23. september 2009, hvor der indkom følgende kommentarer:

DI ITEK gav udtryk for, at man ikke ønsker industrielt udstyr og consumerables omfattet af forslaget. *DI ITEK* mente desuden, at RoHS burde opsluges af REACH ved REACH-revisionen i 2012.

Dansk Erhverv ønskede heller ikke industrielt udstyr eller consumerables omfattet af forslaget, og begrundede det med, at industrielt udstyr ofte er stort og bygget sammen med ikke-RoHS produkter, hvilket gør det meget vanskeligt at undersøge, om udstyret overholder RoHS-reglerne eller ej. I forhold til consumerables var synspunktet, at f.eks. en CD ikke er et elektrisk eller elektronisk produkt og at det forplumrer grænsen mellem RoHS og REACH, hvis sådanne produkter medtages under RoHS.

Greenpeace gjorde opmærksom på, at man fuldt ud kunne støtte Økologisk Råds skriftlige kommentar.

Der er indkommet skriftlige kommentarer fra *Økologisk Råd*, hvor organisationen gav udtryk for tilfredshed med, at regeringen ønsker at gå videre vedr. forbud mod kemiske stoffer og at der skal ses på stoffernes farlighed og eventuelle problemer i forbindelse med genanvendelse af materialer og affaldshåndtering, uden at afvente en risikovurdering under REACH.

Sagen har været behandlet på et møde i Miljøspecialudvalget den 18. november 2009, hvor der ikke var kommentarer.

Sagen har været behandlet på et møde i Miljøspecialudvalget den 22. februar 2010, hvor der indkom følgende kommentarer:

Greenpeace udtrykte enighed med regeringen i, at der skal være en selvstændig procedure for optagelse af nye stoffer under RoHS-direktivet. Organisationen fandt, at regeringen burde have foreslået endnu flere stoffer, end de fem, den har - især bromerede flammehæmmere og PVC burde være foreslået. Store, internationale elektronikproducenter havde allerede vist vejen og udfaset disse stoffer.

Økologisk Råd var overordnet tilfredse med regerings holdning til forslaget, men problematiserede snittet i forhold til undtagelser.

Greenpeace mente ikke, at den udlægning stemte overens med notatet. Organisationen gav udtryk for, at alle produkter skal være omfattet, med mindre der er tekniske vanskeligheder ved at lade dem være det. Baggrunden er, at RoHS-direktivet ikke handler om indsamling af produkter, men derimod at sikre, at en række særligt skadelige stoffer ikke anvendes, og organisationen kunne derfor ikke se det problematiske i at lade alt være omfattet.

Økologisk Råd mente, at princippet ved grænsedragningen burde være, at RoHS-direktivet ikke må være svagere end batteridirektivet.

Dansk Industri gjorde opmærksom på, at undtagne produkter vil skulle overholde REACH-reglerne, så de vil være reguleret - om end af REACH. Organisationen bemærkede også, at man ved grænsedragningen for RoHS-reglernes omfang bør holde sig for øje, at producenterne skal forholde sig til både RoHS- og REACH-reglerne.

Sagen har herefter været behandlet på et miljøspecialudvalgsmøde den 19. maj 2010, hvor der fremkom følgende bemærkninger:

Dansk Industri ønskede at få oplyst, hvad der ligger bag de økonomiske skøn vedr. omkostningerne for medicinsk udstyr i forbindelse med, at denne gruppe bliver omfattet af RoHS-reglerne, samt skønnet over omkostninger ved optagelse af HBCDD, DEHP, BBP, DBP og MCCP.

Greenpeace oplyste, at nogle store computerfirmaer nu ser positivt på at lade flere stoffer blive omfattet af RoHS-reglerne. Konkret støtter Acer og Dell optagelsen af PVC og alle bromerede flammehæmmere på listen over stoffer, som er forbudt i RoHS – dog således at forbuddet skal gælde for en delmængde af RoHS-produkterne, nemlig it- og telekommunikationsudstyr samt

forbrugerudstyr, så som fjernsyn, radioer, stereoanlæg mv. (dvs. EEE produktkategorierne 3 og 4). Hewlett Packard har en bredere tilgang til sagen, og støtter generelt optagelsen af PVC og bromerede flammehæmmere på RoHS' forbudsliste.

Greenpeace støtter optagelsen af PVC og bromerede flammehæmmere på RoHS's forbudsliste, også selv om det kun bliver inden for it- og telekommunikationsudstyr samt forbrugerudstyr (EEE produktkategorierne 3 og 4).

Økologisk Råd mente, at det burde tydeliggøres, hvad regeringens holdning er til afgrænsningen der skal være af anvendelsesområdet, dvs. hvilke undtagelser der skal være i forhold til det åbne anvendelsesområde. Organisationens holdning er, at det skal være lige som batteridirektivet, altså det elektroniske element skal omfattes af reglerne – og det skal med, uanset hvor det er placeret.

7. Forhandlingssituationen

Forhandlingerne blev indledt i marts 2009 i Rådets arbejdsgruppen for miljø.

Under de første møder om forslaget hilste medlemsstaterne forslaget velkomment. Stort set alle lande havde betænkeligheder ved de udtømmende produktlister for produktkategorierne og der var et generelt ønske om at finde en bedre løsning.

På baggrund af drøftelserne i arbejdsgruppen har formandskabet udarbejdet et kompromisforslag, der løbende er blevet tilpasset. Anvendelsesområdet er ændret, så det nu omfatter al elektrisk og elektronisk udstyr, medmindre udstyret specifikt er undtaget i en generel undtagelse. Det betyder, at både produktkategorierne og produktlisterne er blevet slettet fra Kommissionens forslag. Langt de fleste Medlemsstater bakker op om formandskabets forslag. På baggrund af formandskabets nye forslag med den brede definition af elektrisk og elektronisk udstyr diskuteres nu generelle undtagelser fra direktivet. Der er indtil videre enighed om at ekskludere militært udstyr, og udstyr til rumfart. Endvidere diskuteres det om stort industrielt stationært værktøj, stationære installationer og motorkøretøjer skal ekskluderes, og hvordan ordlyden i så fald skal være.

Direktivet vil stadig indeholde muligheder for tidsbegrænsede specifikke undtagelser. Danmark har i den forbindelse foreslået, at socioøkonomiske analyser sammen med de øvrige kriterier skal være en del af vurderingsgrundlaget, men ikke et selvstændigt kriterium. Det danske forslag er reflekteret i det seneste kompromisforslag.

Kommissionen havde lagt op til, at den via komitéprocedure kunne fastsætte nærmere bestemmelser for ansøgninger om undtagelser. I formandskabets kompromisforslag er de overordnede linjer i de detaljerede bestemmelser nu blevet fastlagt. Alle Medlemslande bakker op om teksten. Hvilket betyder at der allerede nu er markante forbedringer mht. klarhed omkring undtagelsesproceduren.

Tre lande udover Danmark støtter, at den bromerede flammehæmmer HBCDD og blødgørerne/ftalaterne DEHP, BBP og DBP skal begrænses i direktivet i forbindelse med den nuværende omarbejdning.

Der er delte meninger blandt medlemslandene om, hvordan der fremover skal optages nye stoffer under RoHS. Nogle lande vurderer, at REACH vil håndtere risiko fra kemiske stoffer i artikler herunder elektrisk og elektronisk udstyr og dermed, at RoHS ikke behøver en mekanisme. De fleste

lande mener dog, at RoHS skal have sin egen metode, der specielt tager hensyn til problemer i forbindelse med affaldshåndtering af udstyret, og som tager udgangspunkt i stoffernes iboende egenskaber. Mekanismens detaljeringsgrad er også til diskussion idet de nye stoffers forslås optaget via komitéprocedure.

Mens forhandlingerne har været i gang er den nye Lissabon traktat blevet vedtaget. Det har blandt andet betydning for de tidligere anvendte komitéprocedurer, hvorved direktivet tilpasses. De tidligere anvendte procedurer ændres med Lissabon traktaten, men betydningen i forhold til omarbejdningen af RoHS er endnu ikke afklaret. Det diskuteres stadig hvilke af de nye metoder, der skal finde anvendelse i RoHS, og betydningen af dette.

Harmoniseringen med varepakken er blevet modtaget uden større indsigelser. Et land støttet af Danmark har gjort opmærksom på, at det er en stor byrde for distributørerne, at skulle kontrollere det elektriske og elektroniske udstyr.

8. Regeringens generelle, foreløbige holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag til omarbejdning af RoHS-direktivet velkomment, da det er regeringens vurdering, at det samlet set vil kunne formindske brugen af farlige stoffer i flere typer af elektriske produkter.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om at udvide direktivets anvendelsesområde med medicinsk udstyr samt måle- og overvågningsudstyr. Regeringen ser ingen umiddelbar grund til, hverken at medtage flere undtagelser eller at indføre yderligere forskydninger af ikrafttrædelsestidspunktet.

Regeringen kan ikke støtte Kommissionens forslag om tilhørende udtømmende produktlister. De udtømmende lister vil forringe miljøbeskyttelsen og forøge den administrative byrde for staten, når nye produkter skal tilføjes via komitéproceduren. Desuden imødekommer forslaget ikke intensjonen om at minimere nationale fortolkningsmuligheder, idet der stadigvæk er en række funktionelle beskrivelser af udstyret. Det løser heller ikke problematikken med de såkaldte gråzoneprodukter, som ikke hører til i nogle af kategorierne. Regeringen mener, at fortolkningsproblemerne bør løses ved brug af en mere generel definition af elektriske og elektroniske produkter.

Regeringen arbejder overordnet for, at alt elektrisk og elektronisk udstyr skal med i direktivets anvendelsesområde - så længe det ud fra en gængs opfattelse giver mening, at der er tale om elektrisk og elektronisk udstyr. I forhold til sammensatte produkter – en seng med en sengelampe eller et skab med lysarmatur – skal det elektriske eller elektroniske element være omfattet, ikke selve sengen eller skabet.

I forbindelse med at der anvendes en generel definition til beskrivelse af anvendelsesområdet, er det nødvendigt at definere nogle generelle undtagelser, der tager hensyn til direktivets formål med at begrænse farlige stoffer i affaldsstrømmen af elektrisk og elektronisk udstyr. Regeringen vurderer, at disse generelle undtagelser skal formuleres således, at det nuværende beskyttelsesniveau ikke svækkes. Blandt de undtagelser, som diskuteres, og som regeringen støtter, er militær- og rumudstyr, stort værktøj, der er fastmonteret og industrielt (bortset fra overvågnings- og kontroludstyr), transportudstyr, ikke-vejgående professionelt transportudstyr og fastmonteret udstyr, bortset fra fastmonteret udstyr, der ville være omfattet af direktivet, hvis det blev solgt for sig selv,

det kunne f.eks. være en fladskærm i en færgets informationssystem, mens færgets informationssystem som sådan vil være undtaget.

Det er regeringens vurdering, at en række produkttyper ikke entydigt kan opfattes som værende dækket af direktivet i dag. Det drejer sig om stationært udstyr og industrielt udstyr, som også kan anvendes i andre sammenhænge, professionelt udstyr, udstyr, der sælges fra virksomhed til virksomhed uden at blive udbudt/markedsført, udstyr med flere funktioner og de såkaldte "consumables" og tilbehør, dvs. produkter, der indsættes i elektrisk eller elektronisk udstyr, som f.eks. printerpatroner og lignende og som indeholder en eller flere elektriske komponenter. Regeringen mener, at disse produkttyper skal omfattes af direktivet ud fra den generelle retningslinje, dvs. at alt elektrisk og elektronisk udstyr skal med i direktivets anvendelsesområde - så længe det ud fra en gængs opfattelse giver mening, at der er tale om elektrisk og elektronisk udstyr.

Hvis nye typer af produkter eller gråzoneprodukter omfattes, vurderes det, at de skal have en passende overgangperiode for at minimere eventuelle administrative omkostninger.

Der skal ifølge forslaget gives undtagelser i de tilfælde, hvor de socioøkonomiske omkostninger er større end de positive miljøeffekter. Som udgangspunkt bakker regeringen op omkring brugen af socio-økonomiske analyser ifm. udarbejdning af reguleringstiltag. Regeringen mener dog ikke, det er reelt muligt udelukkende at basere afgørelsen om, der skal gives en undtagelse eller ej på en socio-økonomiske analyse. Den socio-økonomiske analyse muliggør en kvalificeret og informeret beslutning. Studier har desuden vist, at socioøkonomiske studier ofte er belastede af mangelfulde datagrundlag, og dette bør også reflekteres i, hvordan studierne skal anvendes.

Hverken Kommissionen eller formandskabet har foreslået flere stoffer inkluderet i forslaget. Regeringen ønsker at mindske brugen af halogenerede flammehæmmere, hvor det er teknisk og økonomisk muligt. Dette gælder specielt for elektriske og elektroniske produkter. Regeringen er desuden generelt bekymret over brugen af hormonforstyrrende stoffer i forbrugerprodukter og ønsker derfor at mindske brugen, hvor det er muligt. Dette gælder også for kemiske stoffer, der anvendes i elektriske og elektroniske produkter. Det er regeringens holdning, at reguleringen skal være formuleret således, at der via komitéprocedure løbende kan tilføjes nye stoffer. Med Lissabon traktaten er der vedtaget ændrede rammer for delegationsbeføjelser til Kommissionen. Regeringen vil løbende vurdere, hvilken komité metode, der skønnes mest hensigtsmæssig i forhold til at sikre den nødvendige kontrol og indflydelse fra medlemsstaterne.

De fire stoffer, der ifølge forslaget skal vurderes i REACH, står allerede på nuværende tidspunkt på kandidatlisten til godkendelsesordningen i REACH. Regeringen vurderer, at der med baggrund i konklusionerne i Kommissionens egen konsulentrapport, og den danske konsekvensanalyse, er belæg for at begrænse disse stoffer i RoHS sammenhæng med baggrund i, at RoHS bygger på farevurderinger og har udgangspunkt i forsigtighedsprincippet. Regeringen mener ikke, der er grund til at afvente en genvurdering af stofferne i REACH-sammenhæng. Da der er alternativer til rådighed på markedet, der anvendes i andre produkter, som f.eks. legetøj, er det regeringens holdning, at de allerede nu bør begrænses gennem RoHS. Dette vil betyde en forbedring af forslagets beskyttelsesniveau. Den danske konsekvensanalyse viser desuden, at det rent økonomisk er realistisk at gennemføre begrænsningen. De økonomiske udgifter kan desuden formindskes ved, at der indføres en forlænget overgangsperiode. Konsekvensanalysen kan hverken be- eller afkræfte, at de to ftalater BBP og DBP anvendes i elektronik, men da de anvendes i PVC, og PVC anvendes i

elektrisk og elektronisk udstyr, er sandsynligheden for, at de to stoffer anvendes, meget stor. Ud fra et forsigtighedsprincip vurderer regeringen, at det er relevant at begrænse indholdet af BBP og DBP via RoHS.

Det er desuden regeringens holdning, at hvis der er belæg for det, skal andre problematiske stoffer optages i RoHS eller vurderes af Kommissionen med henblik på optagelse, under hensyntagen til de økonomiske omkostninger set i forhold til den forventede miljøgevinst.

Kommissionen foreslår, at farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr løbende skal vurderes efter REACH-proceduren. Det betyder dog, at stofferne hovedsageligt vil blive vurderet ud fra en risikotilgang, hvor det tidligere har været fyldestgørende at se på stoffernes farlighed og eventuelle problemer i forbindelse med genanvendelse af materialer og affaldshåndtering. Regeringen mener, at begge tilgange skal kunne benyttes. Regeringen mener, at det er vigtigt at stoffer stadig kan vurderes på basis af deres farlighed og eventuelle problemer i forbindelse med genanvendelse af materialer og affaldshåndtering. Regeringen mener samtidig, at der skal gøres optimal nytte af den viden, der opbygges om farlige stoffer indenfor REACH-forordningen.

Det er regeringens holdning, at grænseværdierne fortsat skal gælde for homogene enkeltdele og at eventuelle problemer i forhold til at måle på små dele, f.eks. skal løses via tekniske standarder. Hvis grænseværdierne ændres til at gælde for hele produktet i stedet for hver homogen enkelt-del vil det betyde, at der kan tilsættes væsentligt større mængder af de problematiske stoffer. Dette skyldes, at grænseværdierne er baseret på vægtmæssigt indhold. En sådan ændring vil betyde en markant forringelse af beskyttelsesniveauet.

Kommissionen lægger op til, at den via komitéprocedure kan fastsætte nærmere bestemmelser for ansøgninger om undtagelser. Regeringen er enig i Kommissionens vurdering af, at nærmere bestemmelser det vil fremme klarheden i processen omkring undtagelserne. Herudover mener regeringen, at Kommissionen skal sikre sig, at al viden om RoHS kompatible alternativer fremskaffes.

I udkastet foreslås, at RoHS kompatible produkter CE-mærkes. Det bevirker, at produkter, der hører under RoHS' anvendelsesområde, ikke må sendes på markedet, før de har fået påført et CE-mærke. Regeringen støtter dette.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Rådssekretariatet sendte forslaget til medlemsstaterne den 16. december 2008. Kommissionen præsenterede udkastet på rådsmødet den 2. marts 2009. Der har efterfølgende været afholdt en række møder om forslaget i Miljøarbejdsgruppen.

Der er blevet sendt nærhedsnotat den 15. januar 2009 og grundnotat den 8. juli 2009 om forslaget til Folketingets Europaudvalg og Miljø- og Planlægningsudvalget.

Notat om sagen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. september 2009 i forbindelse med miljøministerens orientering af udvalget forud for rådsmøde (miljø) den 21. oktober 2009. Samlenotat om sagen er senest oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. februar 2010 med henblik på forhandlingsoplæg forud for Rådsmøde (miljø) den 15. marts 2010.

PUNKT 3

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) - (omarbejdning)

KOM (2008) 810 endelig

- Fremskridtsrapport

Revideret notat

Resume

Med baggrund i de hidtidige erfaringer med direktivet om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE), anfører Kommissionen, at der er tre hovedformål med de foreslåede ændringer: At nedbringe de erhvervsadministrative omkostninger og byrder, der følger af direktivet uden herved at anfægte beskyttelsesniveauet, at sikre en mere effektiv gennemførelse af direktivet, samt at skærpe direktivets miljøeffekter.

Som de væsentligste ændringsforslag kan det fremhæves:

Kommissionen ønsker overfor medlemsstaterne at tydeliggøre og ensrette anvendelsesområdet for de to sammenhængende direktiver vedr. elektronikaffald (WEEE) og vedrørende farlige stoffer i elektroniske produkter (RoHS). Dette foreslås opnået ved at opstille bindende lister over de produkter, som direktiverne omfatter. Listerne vil blive suppleret gennem en komitologiproducere, idet det foreslås, at listerne fremover skal høre under RoHS-direktivet, der er et totalharmoniseringsdirektiv efter traktatens artikel 95 om det indre marked.

Der stilles endvidere forslag om en WEEE-indsamlingsprocent på 65 %, og målsætningen skal gælde for alle typer elektrisk og elektronisk udstyr (EEE). Indsamlingsprocenten fastsættes som funktion af indsamlet WEEE i forhold til mængden af EEE markedsført de to foregående år. Den foreslåede indsamlingsprocent skal opnås hvert år og første gang i 2016. De økonomiske konsekvenser for Danmark af den forhøjede målsætning vurderes til ca. 20 mio. kr. årligt til en mere borgernær indsamling af småt elektronikaffald, og yderligere udgift på 7 mio. kr. i de år, hvor der gennemføres informationskampagner. Øgede udgifter forventes afholdt af producenterne.

Producenter af EEE foreslås herudover at blive defineret og registreret på samme måde i alle medlemsstater. En producent skal kunne indberette alle krævede oplysninger for hele EU i en enkelt medlemsstats producentregister, som efterfølgende skal udveksle de nødvendige oplysninger med de øvrige medlemsstater. Hermed ønsker kommissionen at mindske den administrative byrde for producenterne. Kommissionen forventer, at forslaget vil udgøre en samlet besparelse for producenterne i EU.

1. Status

Kommissionen oversendte den 8. december 2008 ovennævnte forslag til Rådet og Parlamentet. Rådssekretariatet udsendte forslaget til medlemsstaterne den 16. december 2008, og forslaget forelå i dansk oversættelse den 22. december 2008. Forslaget har hjemmel i TEF artikel 175, og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Et nærhedsnotat om forslaget blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 20. januar 2009. Et grundnotat om forslaget blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. februar 2009.

Notat om sagen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. september 2009 i forbindelse med miljøministerens orientering af udvalget forud for rådsmøde (miljø) den 21. oktober 2009.

Samlenotat om sagen er senest oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. februar 2010 med henblik på forhandlingsoplæg forud for Rådsmøde (miljø) den 15. marts 2010.

Der forventes afstemning i Europa-Parlamentets ENVI komite i 2. juni 2010 og afstemning af ændringsforslag i plenarforsamlingen i juli/august 2010.

Formandskabet ventes at aflægge fremskridtsrapport til Rådsmødet den 11. juni 2010.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører 3 grundlæggende årsager til at foreslå ændringer af direktivet om affald fra elektriske og elektroniske produkter (WEEE). For det første de tekniske, retlige og administrative problemer, som de hidtidige erfaringer med direktivet har blotlagt. For det andet som et led i Kommissionens generelle Lissabon-strategiske målsætning om at forenkle EU-lovgivningen, og endelig for det tredje for at følge op på revisionsbestemmelsen i direktivet, der lægger op til at revurdere direktivets indsamlingsmålsætning. De væsentligste ændringer i direktivet vedrører herefter:

Anvendelsesområdet (artikel 2)

Direktivets anvendelsesområde berøres via to grundlæggende ændringsforslag.

A. Bindende og udtømmende produktlister.

Direktivets anvendelsesområde henviser til anvendelsesområdet for RoHS-direktivet om begrænsninger i anvendelsen af farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr. Dette sker konkret gennem at flytte Bilag 1 med produktkategorier og produktlister fra WEEE- til RoHS-direktivet. WEEE-direktivet er et minimumsdirektiv efter EF-traktatens artikel 175, og de nuværende produktlister i Bilag 1 i WEEE-direktivet er eksemplificerende. RoHS-direktivet er et indre markedsdirektiv efter EF-traktatens artikel 95. Kommissionens forslag indebærer således at produktlisterne i RoHS-direktivet gøres bindende og udtømmende. Bilagene i såvel WEEE- som RoHS-direktivet, herunder bilaget med produktlisterne, kan som hidtil ændres ved komitologi efter høring af producenter, genvindings- og behandlingsvirksomheder, miljøorganisationer og arbejdstager- og forbrugersammenslutninger.

Kommissionens forslag om bindende og udtømmende produktlister vil gælde for RoHS overensstemmelse, men produktlisterne vil kun være bindende men ikke udtømmende for så vidt angår affaldsbehandling efter WEEE-direktivet. WEEE-direktivet er netop et minimumsdirektiv og refererer til EF-traktatens artikel 175, og muligheden for at lade flere typer EEE være omfattet af WEEE-direktivet er blevet eksplicit påpeget af Kommissionen.

Kommissionen har også forsøgt at tydeliggøre, hvilke former for udstyr der er undtaget fra direktivet ved hjælp af mindre ændringer til direktivets generelle undtagelsesbestemmelser. Således uddybes det bl.a. i det omarbejdede WEEE-direktiv, at direktivet kun gælder for udstyr, der markedsføres som enkeltstående funktionelle eller kommercielle enheder.

B. Typer af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) klassificeres som affald fra husholdninger eller erhverv.

Fremover skal typer af WEEE, der kan forekomme i både husholdninger og erhverv, klassificeres og opdeles som værende enten 'affald fra private husholdninger' eller 'affald fra andre brugere end private husholdninger'. Opdelingen skal afgøres gennem komitologi og skal bl.a. bygge på, hvor stor en andel af udstyret, der sælges til hver af de to brugergrupper. Resultatet kan blive to udtømmende positiv-lister for de produkttyper, som kan anvendes i såvel husholdninger som i erhverv. En liste med de produkttyper, der er blevet klassificeret som husholdningsprodukter og derfor ved bortskaffelse altid skal betragtes som værende WEEE fra private husholdninger. Og en anden liste med de produkttyper, der er blevet klassificeret som produkter til 'andre brugere end private husholdninger' og ved bortskaffelse altid skal betragtes som WEEE fra erhverv. Indtil denne klassificering har fundet sted via komitologi, vil reguleringen af delområdet være uændret. Forslaget vurderes at have til formål at sikre en mere konsekvent overholdelse af direktivets finansieringsbestemmelser i artikel 12.

Tilpasning og præcisering af direktivets producent definition (artikel 3)

Definitionerne tilpasses bl.a. definitionerne i det nye affaldsdirektiv (2008/98/EF). Definitionen af 'producent' udvides og tilpasses især med henblik på det nye indhold i artikel 16 om registrering og producentregistre. En importør er stadigvæk dækket under producentbegrebet. Det gøres klart, at direktivet definerer en producent til at være den, der bringer EEE i omsætning i Fællesskabet.

Ny artikel 6 om bortskaffelse og transport af indsamlet affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE)

Artiklen forbyder medlemsstaterne at bortskaffe ubehandlet, særskilt indsamlet WEEE. Medlemsstaterne skal sikre, at indsamling og transport af særskilt indsamlet WEEE udføres på en måde, der optimerer genbrug og genanvendelse og isolering af farlige stoffer.

Artiklen vurderes at være begrundet i kommissionens informationer/rapporter om, at store dele af det særskilt indsamlede WEEE i EU ikke bliver håndteret korrekt og dermed ikke sikrer genanvendelse af sekundære råmaterialer og isolering af farlige stoffer.

Skærpet målsætning for indsamling af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) (artikel 7)

Artiklen omfatter nu en målsætning for mængden af særskilt indsamling af WEEE, mens målsætning for nyttiggørelse er flyttet til artikel 11.

Målsætningen for den særskilte indsamling af WEEE er væsentligt skærpet. Den samlede vægt af særskilt indsamlet WEEE fra 'private husholdninger' og 'andre brugere end private husholdninger' skal nu udgøre mindst 65 % af den gennemsnitlige vægt af EEE, der er bragt i omsætning på markedet i de to foregående år i medlemsstaten. For danske husholdninger svarer dette til krav om indsamling af ca. 87.000 tons WEEE, og der blev indsamlet ca. 82.000 tons WEEE fra danske husholdninger i 2007. Det nuværende WEEE-direktiv har en målsætning om særskilt indsamling af WEEE fra private husholdninger på mindst 4 kg WEEE pr indbygger pr år (svarende til indsamling af ca. 22.000 tons WEEE i Danmark).

Det må antages, at særskilt indsamlet EEE/WEEE til genbrug kan medregnes i opnåelsen af 65 %, fordi denne mængde til genbrug må indregnes i opnåelse af nyttiggørelsesmål (se senere vedrørende artikel 11). Danmark registrerer i dag ikke mængden af EEE/WEEE til genbrug. Det er uklart,

hvorledes mængden af EEE/WEEE til genbrug skal kunne registreres, og hvilke øgede omkostninger der evt. vil medgå hertil.

Der skal gennem komitologi fastsættes en fælles metode til at beregne den samlede vægt af markedsført EEE. Denne formulering er i overensstemmelse med, at der konsekvent i direktivudkastet nu tales om indberetning af EEE og WEEE i vægt, og muligheden for at indberette i antal i stedet for som vægt er slettet.

Medlemsstaterne skal sikre, producenterne opnår en indsamlingsprocent på 65 % hvert år - første gang i 2016. Medlemsstater kan indrømmes overgangsforanstaltninger via komitologi i tilfælde af, at de har vanskeligheder med at opfylde indsamlingsmålet i tide på grund af særlige nationale omstændigheder. Det foreslås, at Europa-Parlamentet og Rådet foretager en fornyet granskning af indsamlingsprocenten i 2012 bl.a. med henblik på eventuelt at fastsætte en særskilt indsamlingsprocent for udstyr til køling og frysning ud fra en rapportering fra Kommissionen.

Skærpede regler for overførsler af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) (artikel 10)

Grundlæggende fastholdes det, at overførsel af WEEE skal finde sted i overensstemmelse med den gældende transportforordning. Som noget nyt skal der imidlertid via komitologi fastsættes udførlige regler for, hvad det vil sige, at behandlingen af WEEE i lande uden for EU/OECD er i overensstemmelse med de opstillede krav i WEEE-direktivet. Dette er en forudsætning for, at denne eksport af WEEE må finde sted, og at denne WEEE-mængde må indregnes i opfyldelse af nyttiggørelsesmålene opstillet i artikel 11.

Skærpede nyttiggørelsesmålsætninger og inddragelse af medicinsk udstyr (artikel 11)

Alle målsætninger er sat op med fem procentpoint, og alt særskilt indsamlet WEEE sendt i behandling må indregnes i opfyldelsen af målsætningerne. Målsætningerne beregnes som vægtprocent af særskilt indsamlet WEEE, der sendes til nyttiggørelsesvirksomhederne. Det er hermed nyt, at WEEE forberedt med henblik på genbrug må indregnes. Dette gælder uanset, om genbruget vil finde sted i medlemsstaten eller eksempelvis i et land uden for OECD, så længe reglerne for overførsel og behandling af WEEE er overholdt. Begrebet 'forberedelse med henblik på genbrug' er nyt og defineres i EU's affaldsdirektiv (2008/98/EF), som medlemslandene skal implementere inden 12. december 2010.

Der er som noget nyt opstillet målsætninger for 'Nyttiggørelse' og for 'Genbrug og genanvendelse' for kategori 8 'Medicinske anordninger'. Disse målsætninger for kategori 8 svarer til målsætningerne for kategorierne: 2 Små husholdningsapparater, 5 Belysningsudstyr, 6 Elektrisk og elektronisk værktøj, 7 Legetøj og fritids- og sportsudstyr og 9 Overvågnings- og reguleringsinstrumenter. Disse kategorier har de laveste målsætninger af de ti forskellige EEE-kategorier med mindst 75 % til nyttiggørelse og mindst 55 % til genbrug og genanvendelse. Dette er den største forskel i direktivet mellem nyttiggørelsesmål og mål for genbrug og genanvendelse, hvilket betyder, at en væsentlig mængde WEEE indenfor disse seks produktkategorier (20 vægtprocent) tillades at gå til forbrænding med høj energieffektivitet.

Alle ti kategorier af WEEE har hele tiden været omfattet af krav om særskilt indsamling, men det er først nu, at der opstilles nyttiggørelsesmål til det indsamlede WEEE fra kategori 8 Medicinske anordninger. WEEE-direktivet har således været anderledes end RoHS-direktivet, som først nu med de foreslåede ændringer i det omarbejdede direktiv kommer til at omfatte kategori 8 Medicinske anordninger og kategori 9 Overvågnings- og reguleringsinstrumenter.

Finansiering af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) fra private husholdninger (artikel 12 og præambel 19)

Kommissionen fremhæver, at producenterne bør finansiere indsamlingen af WEEE i hele affaldskæden for at undgå ukorrekt behandling og illegal eksport af WEEE samt skabe lige konkurrencevilkår i hele EU. Artikel 12 nævner nu, at ”medlemsstaterne tilskynder i de relevante tilfælde producenterne til at finansiere alle omkostninger i relation til indsamlingssteder til WEEE fra private husholdninger”.

Oplysninger til brugerne om omkostninger og særskilt bortskaffelse af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) (artikel 14)

Det gøres nu permanent, at producenterne ved salg af nye produkter må gøre køberne bekendt med omkostningerne til indsamling, behandling og miljørigtig bortskaffelse.

Medlemsstaterne skal fortsat sikre, at brugerne af EEE i private husholdninger får de nødvendige oplysninger om, at WEEE skal indsamles særskilt, om de forskellige ordninger til den særskilte indsamling og om de potentielle skadelige virkninger, som farlige stoffer i EEE kan afstedkomme. Medlemsstaterne kan fortsat kræve, at disse oplysninger skal gives af producenter og/eller distributører.

Nye regler for producent registrering, samt oplysninger og rapportering (artikel 16)

Denne artikel indeholder en grundlæggende ændring af WEEE-direktivet, idet en producent nu skal kunne indføre alle relevante oplysninger vedrørende virksomhedens salg af EEE og håndtering af WEEE i alle medlemsstater gennem en detaljeret registrering i en enkelt medlemsstats producentregister. Indberetningerne skal anvendes til at kontroloverbåge producenternes finansieringsforpligtelser med hensyn til håndtering af WEEE fra såvel ’private husholdninger’ som ’andre brugere end private husholdninger’. Formatet og hyppigheden af producenternes indberetning til producentregistret skal fastsættes gennem komitologi.

Hensigten med den foreslåede ændring er at mindske den administrative byrde for virksomhederne ved at harmonisere registreringen af producenter og producenternes rapportering i EU. Som en konsekvens heraf er det foreslået, at de nationale registre skal være indbyrdes kompatible. Producentregistrene i medlemsstaterne skal med andre ord udveksle oplysninger indbyrdes om markedsførte mængder EEE i de forskellige medlemsstater. Producentregistrene skal også udveksle informationer vedrørende overførsler af midler vedrørende overførslen af EEE og WEEE mellem medlemsstaterne, idet der ved midler forstås de enkelte virksomheders økonomiske omkostninger i forbindelse med varetagelse af producentansvaret.

Medlemsstaterne skal fortsat indsamle oplysninger hvert år om markedsført EEE og håndteret WEEE for de enkelte kategorier, herunder WEEE som er genbrugt eller eksporteret. Medlemsstaterne skal hvert tredje år indberette disse data til kommissionen. Oplysningerne skal angives i vægt, - muligheden for at indberette i antal er fjernet.

Skærpede bestemmelser om Inspektion og overvågning (artikel 20)

Der er øget fokus på inspektion og overvågning af implementeringen af direktivet i udkastet til det omarbejdede WEEE-direktiv. Det kræves som minimum, at der skal foregå en inspektion og overvågning af eksport af WEEE ud af EU for at sikre, at dette finder sted i overensstemmelse med transportforordningen (jævnfør de konkrete henvisninger hertil i artikel 10 i det omarbejdede

WEEE-direktiv). Overvågningen af overførsel af WEEE skal ske i overensstemmelse med minimumskravene opstillet i det nye, ændrede bilag 1. Umiddelbart vurderes den nuværende danske inspektion og overvågning at opfylde kravene i bilaget, men det kan ikke udelukkes, at minimumskravene kan medføre forøgede udgifter for stat eller erhverv. Det er ikke muligt at anslå omfanget af evt. øgede udgifter.

Det kræves desuden, at medlemsstaternes inspektion også som minimum skal undersøge, om behandlingsvirksomhedernes processer er i overensstemmelse med affaldsdirektivet og med det omarbejdede WEEE-direktivs bilag II med behandlingskrav til WEEE.

Nyt Bilag I vedr. minimumskrav til overvågning af overførsler af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE)

Bilaget opstiller minimumskrav til overvågning af overførsler af WEEE som nævnt i artikel 20 stk. 2. Konkret beskrives, hvordan det skal kontrolleres, at det udførte som hævdet af eksportøren er EEE eller WEEE egnet til og med henblik på genbrug og derfor lovligt kan eksporteres til lande uden for EU. Bilaget erstatter den gældende vejledning på området med bindende retningslinjer.

Spansk formandskabs reviderede kompromisforslag af 6. og 22. april 2010

De vigtigste ændringer i det spanske formandskabs reviderede kompromisforslag:

Bilaget med kategorier (flyttet tilbage i WEEE-direktivet fra RoHS-direktivet) er ændret, så de 10 kategorier er sammenlagt og ændret til 5 kategorier, som foreslået af Danmark. Produktlisterne forbliver eksemplificerende som i nuværende direktiv. Det fastholdes, at udstyr skal indpasses i en af de nu 5 foreslåede kategorier for at være omfattet direktivet. Definitionen af EEE er ændret, så der alene omfattes udstyr, der udelukkende har elektrisk strøm eller elektromagnetiske felter som energikilde.

Problematikken vedrørende affald fra EEE, som anvendes af både private og af andre end private husholdninger (dual-use) foreslås løst ved, at denne type affald altid skal betragtes som affald fra private husholdninger.

Det seneste kompromisforslag er formuleret mere klart med hensyn til, at en producent er den, der bringer et produkt i omsætning i en medlemsstat, således som det nuværende direktiv er implementeret i Danmark og de fleste andre medlemsstater. Det er modsat Kommissionens forslag om at definere en producent på Fællesskabsniveau.

Det er konkretiseret, at det fremtidige fælles format på EU-niveau til registrering og indberetninger fra producenterne til producentregistre skal omfatte markedsførte mængder, kategorier, økonomisk sikkerhedsstillelse og indberetningshyppighed, samt at online indberetning skal være mulig.

Det foreslås nu, at målsætningen om indsamlingsprocent beregnes som gennemsnit af markedsført udstyr over de seneste 3 år i stedet for de seneste 2 år, som foreslået af Kommissionen.

Kompromisforslaget forpligter fortsat medlemsstaten til at fremskaffe og videregive information til producenterne om alt indsamlet WEEE for at dokumentere den opnåede indsamlingsprocent, og alt indsamlet WEEE fra husholdninger fra alle indsamlingskanaler skal overdrages til producenterne,

hvis producenterne har været forpligtiget til at finansiere alle omkostninger forbundet hermed i medlemsstaten.

3. Europa- Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver: At de foreslåede ændringer af direktivet vil bidrage til at effektivisere det indre marked; at målet om at forbedre den miljømæssige håndtering af WEEE ikke kan opfyldes effektivt, hvis medlemsstaterne handler hver for sig samt at de foreslåede administrative forenklinger vedrører virksomheder, der er aktive i mere end en medlemsstat. Kommissionen vurderer på denne baggrund, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens vurdering.

5. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser

Det gældende WEEE-direktiv 2002/96/EF er implementeret i Miljøbeskyttelseslovens §§ 9i-9o samt 9z-9å og ved Elskrotbekendtgørelsen nr. 664/2005 om håndtering af affald af elektrisk og elektronisk udstyr med to senere, mindre ændringer.

For WEEE fra husholdninger er det kommunerne, der er ansvarlige for at etablere indsamlingssteder, der er let tilgængelige for husholdninger i forhold til befolkningstætheden. Producenterne afhenter WEEE fra de kommunale indsamlingssteder. Producenterne er ansvarlige for en andel af WEEE, der svarer til deres markedsandel. Langt de fleste producenter har meldt sig ind i en kollektiv ordning, der sørger for det praktiske med at håndtere affaldet. Producenterne kan som supplement til den kommunale indsamling selv indsamle WEEE. De skal indberette dette og bliver godskrevet denne mængde.

For WEEE fra erhverv er der individuelt producentansvar, således at hver enkelt producent er ansvarlig for det EEE, de har markedsført. Dette individuelle producentansvar kan dog løftes sammen med andre producenter i en kollektiv ordning.

Producenter skal registrere sig og indberette data om markedsførte mængder EEE og tilbagetagne mængder WEEE hos WEEE-System/Dansk Producentansvarssystem. Dansk Producentansvarssystem er en privat organisation, der har fået tildelt nogle kompetencer i henhold til reguleringen.

Såfremt udkastet til det omarbejdede WEEE-direktiv vedtages som fremlagt, skal Miljøbeskyttelsesloven og Elskrotbekendtgørelsen ændres. De vigtigste ændringer er i forhold til:

- Definition af producent
- Koordineret registrering og indberetning af data
- Omfattet udstyr (scope) – lister flyttes fra WEEE-direktiv til RoHS-direktiv
- Indsamlingsmål på 65 %

Statsfinansielle konsekvenser

Det vurderes, at direktivforslaget vil indebære behov for 1 årsværk i forbindelse med implementering, hvilket afholdes af indenfor Miljøministeriets eksisterende udgiftsrammer. Finansiering af evt. ekstraudgifter i forbindelse med de skærpede bestemmelser om inspektion og overvågning jf. art. 20, sker efter gældende retningslinjer, når der foreligger et konkret skøn. Forslaget skønnes ikke at have andre direkte statsfinansielle konsekvenser.

Erhvervsadministrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Koordineret registrering og indberetning af data

Det foreslås at mindske den administrative byrde for producenter/importører ved at harmonisere producenternes forpligtelser angående registrering og rapportering - herunder at gøre producentregistrene i medlemsstaterne indbyrdes kompatible. Forenklingen af registreringsforpligtigheden vil, især for mindre producenter/importører af EEE, indebære en administrativ lettelse. Lettelsen er dog ikke så stor i Danmark som i EU som helhed, da det nationale indberetningssystem er enklere i Danmark end i de fleste andre medlemsstater.

Under forudsætning af at forslaget indebærer producentregistrering i kun én medlemsstat, modtagelse af data fra ét centralt register samt vedtagelse af klare og ensartede formater og datakrav skønner Dansk Producentansvarssystem, at etableringsomkostningerne af ny IT vil være 0,5-1,0 mio. kr. med løbende driftsudgifter på 0,1-0,5 mio. kr. årligt. Dette skal finansieres af producenterne.

Indsamlingsmål på 65 %

Med direktivforslaget lægges der op til at skulle fastsætte indsamlingsmål på 65 % for både WEEE fra husholdninger og fra erhverv.

Hvad angår indsamling af WEEE fra husholdningerne, så vurderes målet at kunne nås ved øget indsamling af småt elektronikaffald, hvilket vil kræve en yderligere indsats i form af øget information til borgerne og/eller en mere borgernær indsamling af disse typer WEEE. Det skønnes, at en landsdækkende oplysningskampagne med TV-spots, dagbladsannoncer og udarbejdelse af informationsmateriale vil koste ca. 7 mio. kr., og at kampagnen eventuelt skal gentages med nogle års mellemrum. Udgifterne til en mere borgernær indsamling af småt elektronikaffald vil medføre omkostninger på mindst 20 mio. kr. pr. år. Det forventes, at meromkostninger for producenterne/importørerne vil blive overvæltet på forbrugerne.

For så vidt angår indsamling af WEEE fra erhverv antages det, at dette WEEE allerede i dag håndteres i henhold til gældende lovgivning. Der mangler pt. et samlet datagrundlag for at vurdere den nødvendige indsats. En øget indsats skal i givet fald finansieres af producenterne.

Samlet set er det Miljøstyrelsens vurdering, at det for visse produktgrupper vil kræve en yderligere indsats at kunne opfylde det nye forslag til indsamlingsmål.

Konsekvenser for beskyttelsesniveauet

Samlet set vurderes forslaget at indebære en positiv påvirkning af det eksisterende danske beskyttelsesniveau.

6. Høring

Forslaget har været udsendt i høring den 7. januar til 167 interessenter med frist til den 2. februar 2009.

Der er modtaget høringssvar fra følgende høringssvarer: Advokatrådet, affald danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv (DE), De samvirkende Købmænd, DI ITEK, elretur, Foreningen af fabrikanter og importører af elektriske husholdningsapparater (FEHA) & Branchen ForbrugerElektronik (BFE), Genvindingsindustrien (GI), Greenpeace Nordic, Installatørernes Organisation (TEKNIQ), IT-Branchen, KL, LO, Orgalime, RenoSam, Rigsrevisionen, Realkreditrådet, 3F, VVS- og El-Tekniske Leverandørers Brancheforening (VELTEK) & Foreningen af Fabrikanter og Importører af Elektriske Belysningsarmaturer (FABA) og WEEE-System/Dansk Producentansvarssystem (DPA-System).

Kommentarerne kan opdeles som følger:

3F og LO støtter forslaget uden kommentarer.

Anvendelsesområdet (artikel 2)

IT-Branchen, affald danmark, RenoSam, KL, DI ITEK og flere støtter, at WEEE-direktivets anvendelsesområde henviser til RoHS-direktivets anvendelsesområde.

DI ITEK, affald danmark, KL, GI, DPA-System, FEHA & BFE finder primært forslaget om udtømmende lister problematisk. Det påpeges bl.a., at en udtømmende liste med specifikt nævnte produkter til hver en tid vil være forældet, fordi der kommer nye produkter på markedet hele tiden. I stedet foreslår affald danmark, KL, GI, DPA-System, FEHA & BFE bl.a., at alt EEE som hovedregel er omfattet, og at der udarbejdes en negativliste over produkter, som ikke er omfattet.

DPA-System foreslår, at placering af produkter på såvel listen som udenfor må hvile på en ensartet og offentlig kendt metode. Endvidere bemærker DPA-System, at de medlemsstater, der oprindeligt valgte en metode med udtømmende lister i 2005/2006 alle har forladt fremgangsmåden igen, fordi metoden var uegnet.

elretur og KL støtter tydeliggørelse af WEEE-direktivets definitioner – særligt opdelingen af WEEE fra 'private husholdninger' (B2C) og fra 'andre brugere end private husholdninger' (B2B). KL finder dog, at opdelingen skal afgøres politisk og ikke indenfor rammerne af en udvalgsprocedure.

DE, GI, IT-Branchen og VELTEK & FABA støtter ikke, at typer af WEEE klassificeres enten som B2B eller B2C. DE finder at, forslaget vil forhindre, at en leverandør og en kunde kan aftale, hvordan producentansvaret skal løftes i forbindelse med leverancer af produkter til erhvervsmæssig benyttelse. VELTEK & FABA anfører for kategori 5 Belysningsudstyr, at B2B udgør det største salg og at dette udstyr ender som erhvervsaffald, også selv om produkterne kan anvendes i private husholdninger.

Indsamlingsprocent (artikel 7)

affald danmark, RenoSam, KL og flere støtter, at indsamlingsmålene fastsættes efter markedsførte mængder frem for det nuværende faste mål på 4 kg. pr. indbygger pr. år.

Med hensyn til beregningen af indsamlingsprocenten mener affald danmark og GI, at indsamlingsprocenten skal beregnes over en længere periode end de foreslåede 2 år.

Med hensyn til opnåelse af indsamlingsmålet mener elretur, DI ITEK og IT-Branchen, at målsætningen er vanskelig at opnå. elretur påpeger, at manglende registrering af eksport af funktionsduelige produkter vanskeliggør opnåelsen af målet.

DE og IT-Branchen foreslår, at indsamlingsmålet på 65 % skal være et samlet mål for alle produktgrupper.

FEHA & BFE støtter ikke indsamlingsmål som en fast procentdel af foregående års markedsførte mængde og anfører, at producenterne ikke har mulighed for at forhindre, at andre aktører tilegner sig WEEE.

Nyttiggørelsesmål (artikel 11)

affald danmark, RenoSam og KL støtter, at nyttiggørelsesmålsætningerne øges. Affald danmark finder, at dette kan sikre udvikling i behandlingskvaliteten. RenoSam ønsker krav om undersøgelse af WEEE-direktivets effekt på de europæiske producenters miljøpræstationer.

Med hensyn til højere måltal for genbrug finder affald danmark, DE og elretur det vigtigt, at store mål om direkte genbrug af WEEE ikke medfører eksport af produkter, der i løbet af kort tid ender som forurenende affald i andre dele af verden. elretur mener, at EU bør overveje, om det er ønskværdigt at fremme eksporten af brugte apparater ud af EU.

DE og GI mener endvidere, at det forhøjede krav til genbrug vil modvirke, at gamle og mere miljøbelastende produkter bliver udfaset fra markedet.

FEHA & BFE finder det problematisk, at lade genbrug og det dertil knyttede genanvendelsesmål indgå i WEEE-konceptet. De anfører endvidere, at det reelt ikke er muligt at få data om hvilket udstyr, der går til genbrug. Der skal i givet fald være krav om, at udstyret opfylder normer og standarder mht. sikkerhed, funktion, ydelse og dokumentation i lighed med nyt udstyr.

Finansiering af WEEE fra private husholdninger (artikel 12 og præambel 19)

DE, IT-Branchen, elretur, FEHA & BFE mener ikke, at producenterne skal pålægges at finansiere en større andel af tilbagetagningsudgifterne. DE, FEHA & BFE anfører, at Danmarks nuværende tilbagetagnings-ordninger, hvor producentansvaret starter ved de kommunale indsamlingssteder, er stabile og velfungerende og ser derfor ingen begrundelser for at pålægge producenterne større forpligtelser.

RenoSam finder det nyt, at direktivet entydigt opfordrer producenterne til at finansiere hele affaldskæden mht. håndtering af WEEE. RenoSam mener på den baggrund og i lyset af dårlige erfaringer med samarbejdet mellem kommuner og producenterne, at der i Danmark bør overvejes nye finansieringsmodeller for kommunernes indsamling af WEEE.

affald Danmark støtter, at producentansvaret kan udvides til at omfatte en eventuel husstandsindsamling, hvis det kan gennemføres på en administrativ enkel måde.

Greenpeace Nordic og KL finder, at forslaget mangler et økonomisk incitament i produktionen af elektronik, som fremmer affaldsforebyggelse og genanvendelse. Greenpeace foreslår en finansiell individualisering af virksomhedernes betaling for oparbejdningen af affald fra netop virksomhedernes egne produkter. På denne måde vil det blive interessant for virksomhederne at udvikle mere miljørigtige produkter, som er optimeret med hensyn til genanvendelse. Greenpeace Nordic ser ingen problemer i kollektive, fysiske indsamlings- og affaldsbehandlingssystemer, men for at muliggøre producent-specifik betaling for producentens egne produkter foreslår Greenpeace Nordic, at der gennemføres stikprøveundersøgelser, eller at hvert enkelt produkt mærkes med henblik på radio frekvens identifikation (RFID).

Registrering, oplysninger og rapportering (artikel 16)

Orgalime og DI ITEK støtter nye regler for producent registrering ved harmonisering af data og rapportering. Orgalime anfører, at dette dog forudsætter en total harmonisering af WEEE-direktivets anvendelsesområde, der ikke krydsrefererer til RoHS-direktivet. DI ITEK anfører, at det vil være en fordel, hvis en virksomhed ikke længere behøver at være repræsenteret i en given medlemsstat for at kunne indrapportere til DPA-System og de kollektive ordninger. DI ITEK finder endvidere, at det skal præciseres, at registrering er en offentlig opgave.

DE, RenoSam, affald danmark, KL og flere støtter endvidere forslaget. RenoSam mener, det skal gøres nemmere for producenterne at blive registreret. affald danmark mener, det skal sikres, at forhandlere af importeret brugt elektronik registreres som importører og dermed deltager i betalingen for WEEE-ordningerne i det pågældende land. DE finder, at systemet vil løse mange af de problemer, der findes i relation til forskellige tolkninger af reglerne i de enkelte EU-lande.

DPA-System er enig i behovet for øget harmonisering på tværs af medlemsstaterne og finder, at der er behov for ensretning og informationsudveksling mellem de nationale registre.

Inspektion og minimumskrav til overvågning af overførsler af WEEE (artikel 20 og bilag I)

Genvindingsindustrien, elretur, FEHA & BFE, Affald Danmark og KL støtter minimumskrav for medlemsstaternes inspektion for at styrke håndhævelsen af WEEE-direktivet.

elretur finder, at de nye bestemmelser, herunder de foreslåede omfattende dokumentationskrav, kan dæmme op for den nuværende betydelige eksport af produkter til lande med miljømæssigt dårlige behandlingsmuligheder for WEEE.

FEHA & BFE mener, at øget kontrol og overvågning imidlertid ikke kun bør gælde overførsler ud af EU men også mellem de enkelte EU-lande og anfører, at et forbud mod at overføre WEEE til lande uden en WEEE-lovgivning ville mindske den illegale eksport og forøge miljømæssig korrekt behandling.

Affald Danmark finder, at der bør etableres et klart og entydigt regelsæt, som samtidigt sikrer et ensartet niveau for tilsyn for samtlige behandlingsvirksomheder i hele Europa. Affald Danmark finder dette vil bidrage til en tilnærmelse af behandlingskvalitet i medlemsstaterne og dermed til mere lige konkurrencevilkår.

Specialudvalgshøring (Miljø)

Rammenotatet om forslaget har den 5. maj 2009 været forelagt miljøspecialudvalget i skriftlig høring. Der er modtaget bemærkninger fra seks interessenter.

DI tilkendegiver, at Regeringens holdninger generelt støttes. DI er enige i, at producenterne ikke nødvendigvis skal finansiere hele indsamlingskæden for WEEE fra private husholdninger. DI finder ikke, at producentbegrebet med fordel kan defineres på nationalt niveau i forhold til mulighederne for håndhævelse, men at der skal sikres en ensartet definition af producentbegrebet på EU-plan. Såfremt producentbegrebet defineres på nationalt niveau ønsker DI, at definitionen i Danmark så vidt muligt stemmer overens med de øvrige EU-landes.

KL finder, at innovationsniveauet indenfor området er lavt og bemærker, at der bør være tydelig økonomisk incitament til at fremme grøn innovation. KL finder det uhensigtsmæssigt, at udgiften for affaldsbehandlingen af elektronikskrot ikke afspejler produkternes miljøvenlighed.

FEHA tilkendegiver, at Regeringens holdninger generelt støttes. FEHA finder, at et mere ambitiøst mål for indsamling af WEEE kan være rimeligt, men at det ikke er rimeligt at pålægge producenterne ansvaret for, at fastlagte indsamlingsmål bliver opfyldt, da producenterne ikke kan forpligte husholdningerne til at aflevere kasseret udstyr til producenternes ordninger.

3F tilkendegiver, at Regeringens holdninger støttes. 3F finder, det skal sikres, at selskaber, der indsamler affaldet, uddanner deres personale til at håndtere dette affald korrekt, således at der sker en endnu bedre genanvendelse end den allerede eksisterende.

Forbrugerrådet forholder sig af ressourcemæssige årsager ikke til forslaget.

Specialudvalgshøring (Miljø) den 23. september 2009:

FEHA mener, at et indsamlingsmål på 65 % er urealistisk højt. Dette især set i lyset af, at producenterne bliver gjort ansvarlige for at opnå målet. Producenterne kan ikke kontrollere, hvad der sker med WEEE fra forbrugere, forhandlere, skrothandlere m.fl., og meget WEEE går udenom det lovfæstede system. FEHA finder endvidere opgørelsesmetoden vedr. indsamlingsmålet på 65 % problematisk, og at det er uklart, om hver enkelt kategori skal opnå de 65 %.

DI ITEK syntes også, at opgørelsesmetoden vedr. indsamlingsmålet er vanskelig at håndtere. DI ITEK har uddybet sine synspunkter om indsamlingsmålet ved at videresende kommentarer fra interesseorganisationen Orgalime, og DI ITEK finder ikke disse synspunkter tilstrækkeligt refereret i høringsafsnittet.

Dansk Erhverv påpegede, at elektronisk udstyr bliver lettere. Hermed bliver opgørelsesmetoden, hvor der skal indsamles 65 vægt-% WEEE i forhold til markedsført EEE de to foregående år, et problem. Der skal derfor indsamles flere og flere stk. af givne produkttyper. Dansk Erhverv lagde også vægt på, at producent så vidt muligt burde defineres på Fællesskabsniveau, samt at producenterne ikke må pålægges at skulle finansiere hele indsamlingskæden af WEEE fra private husholdninger.

Greenpeace efterlyste forslag til gode ideer til, hvordan opgørelsesmetoden for indsamlingsmålet bedst kan fastlægges. Endvidere ønskede Greenpeace at få producentansvaret mere tydeligt. Her henvises til en bedre kobling til den enkelte producent for al indsamlet WEEE og betalingen herfor, f.eks. ved at kræve RFID-mærkning af alt elektrisk udstyr eller ved et pantsystem.

DI ITEK så gerne, at WEEE-direktivet får dobbelt hjemmel, så især produktbestemmelser referer til EU Traktatens artikel 95 og de øvrige til artikel 175.

Dansk Erhverv påpegede, at affaldshåndtering generer markedet, da der er forskellige regler i de enkelte medlemslande.

Det Økologiske Råd havde forud for specialudvalgsmødet fremsendt følgende skriftlige bemærkning: Det Økologiske Råd noterer med tilfredshed, at der anbefales øget kontrol, men vil gerne yderligere understrege, at man skal være på vagt overfor produkter der ”forberedes til genbrug”, og som eksporteres ud af EU. Der skal langt mere kontrol med, om sådanne produkter faktisk er funktionsduelige. Ofte er der reelt tale om skrot - eller meget slidte produkter, der bliver til affald i løbet af kort tid. Dette er svært at kontrollere, men det er muligt at registrere den pris der opnås. Det har således vist sig, at den pris, der opnås for produkter, der sendes til Afrika, er meget lav sammenlignet med de, der sendes til andre i-lande. Dette kan indikere, at der reelt er tale om skrot. Der bør arbejdes på, at producenter betaler ud fra produkters miljøbelastning og ikke kun markedsførte mængder (altså betaler for omkostningerne ved deres egne produkter).

DI ITEK fremsendte efter mødte uddybende bemærkninger om, at de gerne ser hjemmel i artikel 95 for bestemmelser om produktdesign, mærkning og registrering, fordi produkterne har skullet mærkes og registreres forskelligt i medlemsstaterne. Endvidere finder DI ITEK, at bestemmelserne om anvendelsesområde, definitioner og producentansvar relateret til markedsføring af nye produkter også skal hjemles i artikel 95, mens bestemmelser relateret til målsætninger og affaldsbehandling bør henvises til artikel 175.

Orgalimes høringssvar til MST vedr. det omarbejdede WEEE-direktiv nævner bl.a. (ud over refererede i høringsafsnittet i den kommenterede dagsorden), at indsamlingsmålet på 65 % er urealistisk at nå for producenterne og fremfører primært de samme begrundelser som nævnt af FEHA på Miljøspecialudvalgets møde og refereret ovenfor.

Specialudvalgshøring (Miljø) den 18. november 2009:

Greenpeace påpegede, at det er vigtigt med et tydeligt individuelt producentansvar for at gøre produkter mest muligt miljøvenlige fra starten af.

Sagen blev behandlet på møde i miljøspecialudvalget den 19. maj 2010, hvor der indkom følgende bemærkninger:

DI spurgte, hvorfor det vil koste 20 mio. kr. yderligere at indsamle WEEE og 7 mio. kr. til en informationskampagne, hvis Danmark ikke har problemer med at nå indsamlingsmålene. DI spurgte desuden til, hvordan beløbene var opgjort. DI understregede, at man mente, at det var nødvendigt med dobbelt hjemmel for forslaget (art. 95 og art. 175). I dag er der forskellige fortolkninger af anvendelsesområdet i medlemsstaterne. Danmark tolker anvendelsesområdet som åbent, men DI mener, at de nuværende 10 kategorier reelt er en udtømmende opstilling og dermed et lukket scope. I øvrigt mente DI, at der bør laves en impact assesment for at vurdere konsekvenserne af et åbent anvendelsesområde, inden det vedtages.

FEHA oplyste, at man også gerne ville have oplysningerne om, hvor beløbene på de 20 mio. til indsamling af WEEE og 7 mio. til en informationskampagne kom fra. Herudover ville man gerne vide, hvordan det vurderes, at man kan komme op på indsamlingsmålet på 65 procent.

7. Forhandlingssituationen

Der er stort set ikke sket afgørende fremskridt under det spanske formandskab i foråret 2010. Der tegner sig dog en klar bevægelse mod en registrering af producenter på nationalt niveau understøttet af stort set alle medlemslande, herunder Danmark.

Der er uenighed om, hvorvidt der skal være et åbent eller lukket anvendelsesområde. En afklaring heraf er afgørende for den videre tilpasning af direktivet. Medlemslandene er delt i dette spørgsmål. Danmark støtter et åbent anvendelsesområde, hvor alt elektrisk og elektronisk udstyr er omfattet af direktivet med mindre det er eksplicit undtaget. Kommissionen foreslår et lukket anvendelsesområde, hvor kun det elektriske og elektroniske udstyr, som eksplicit er nævnt er omfattet.

Der forventes enighed om en inddeling i 5 affaldskategorier, som foreslået af Danmark.

Der forventes under belgisk formandskab mere fremdrift i forhandlingerne. Der forudses blandt andet at komme en drøftelse af indsamlingsmålet, opgørelsesmetode og eventuelt differentierede mål for de forskellige affaldskategorier.

8. Regeringens holdning

Regeringen er enig i behovet for en bedre og mere klar regulering af WEEE-området og finder, at det omarbejdede direktiv indeholder forslag og elementer, der positivt vil medvirke hertil. Særligt finder Regeringen det positivt, at forslaget indeholder en mere ambitiøs indsamlingsmålsætning og hermed medvirker til en bedre miljøbeskyttelse.

Anvendelsesområde (artikel 2)

Regeringen er grundlæggende enig med Kommissionen i, at der er et behov for en mere tydelig beskrivelse af, hvilke produkter, der hører under WEEE-direktivet og til hvilken kategori, disse produkter skal henregnes. Enklere og tydeligere regler på området forventes at kunne give administrative lettelser for både producenter og myndigheder.

Det er imidlertid Regeringens opfattelse, at det grundlæggende problem med en manglende konsistent og transparent metode til at vurdere, hvorvidt et produkt er omfattet af lovgivningen, ikke løses tilfredsstillende med forslagets nuværende formuleringer med hensyn til hvad direktivet omfatter og hvilke produkter der er undtaget. Som følge heraf forudses komitologi-arbejdet med løbende at opstille bindende og omfattende produktlister at blive en ineffektiv og i værste fald tilfældig proces, der ikke hviler på klare politisk vedtagne kriterier. På den baggrund er det Regeringens ønske, at direktivets anvendelsesområde beskrives mere entydigt og omfattende end i Kommissionens forslag – herunder hvilke produkter, der er undtaget.

Selv med gode definitioner vil arbejdet med at opstille omfattende produktlister være problematisk. I sig selv er komitologi en tung procedure og anses ikke for velegnet til dette formål, bl.a. fordi nye produkter ikke kan forventes at blive optaget på en bindende liste i tide i forhold til nødvendig garantistillelse for efterfølgende affaldsbehandling. Således vil producentansvaret ikke kunne håndhæves rettidigt overfor de ansvarlige aktører. Regeringen finder derfor, at afgørelser i de enkelte medlemsstater efter tydelige definitioner og undtagelser forventes at være betydeligt mere effektivt og tilstrækkeligt ensartet mellem medlemsstaterne til at sikre lige konkurrencevilkår mellem producenterne.

Kommissionens forslag om at flytte bilaget med produktkategorier over i RoHS-direktivet anser Regeringen for uhensigtsmæssig, idet opdelingen i produktkategorier kun har betydning for affaldsbehandlingen (dvs. nyttiggørelsesmålsætningerne i WEEE-direktivet) og ikke for produkternes øvrige egenskaber (indhold af skadelige stoffer jævnfør RoHS-direktivet).

Regeringen støtter Kommissionens ønske om klare regler angående klassificeringen af EEE som værende enten produkter til 'private husholdninger' (B2C) eller til 'andre brugere end private husholdninger' (B2B). En entydig klassificering vil bidrage til, at producentansvaret placeres korrekt for det udstyr, som oprindeligt er markedsført til erhverv og som ender i affaldsstrømmen fra husholdninger, hvor affaldsbehandlingen hermed finansieres af andre end producenten. Regeringen vurderer, at det er muligt at opnå en mere enkel klassificering med gode muligheder for administrative lettelser gennem klare definitioner.

Definitioner (artikel 3)

Regeringen finder det problematisk, at definitionen af producent/importør er ændret fra at være forankret i medlemsstaten til at være forankret i Fællesskabet, idet dette vanskeliggør gennemførelse af nationale regler, der ansvarliggør producenter/importører i de øvrige medlemsstater for håndtering af WEEE, der opstår i Danmark. Grundlæggende finder Regeringen det således vigtigt, at producentansvaret kan håndhæves overfor de producenter, der indfører produkterne i den enkelte medlemsstat, hvor EEE ender som affald.

Indsamlingsprocent (artikel 7)

Regeringen finder, at skærpelsen af indsamlingsmålet er et væsentligt og positivt element i det omarbejdede direktiv. Et forhøjet krav til indsamling vil have en positiv effekt på miljøbeskyttelsen, idet genanvendelsen af sekundære råstoffer kan øges og udledningen af skadelige stoffer til miljøet kan mindskes.

Regeringen støtter derfor, at der fastsættes et ambitiøst mål for indsamling af WEEE og er positivt indstillet overfor Kommissionens forslåede indsamlingsmål.

Danmark indsamler i dag væsentligt mere WEEE fra husholdninger end det nuværende direktivs mål på 4 kg. pr. borger pr. år og det anses for realistisk for Danmark at opnå målsætningen inden år 2016. Regeringen er dog opmærksom på, at beregningen og omfanget af målsætningen ikke er præciseret nærmere og ønsker afklaring heraf.

Nyttiggørelsesmål (artikel 11)

Regeringen er positivt indstillet overfor skærpelsen af nyttiggørelsesmålsætningerne for at sikre at ressourcerne i WEEE udnyttes bedst mulig og kan af samme årsag tilslutte sig Kommissionens forslag om at inddrage kategorien Medicinske anordninger.

Grundlæggende kan regeringen tilslutte sig Kommissionens intensjon om at tilskynde til øget genbrug for at reducere mængderne af WEEE. Regeringen finder det dog vigtigt at sikre, at Kommissionens forslag om at WEEE, der 'forberedes med henblik på genbrug' og som indgår i de forhøjede målsætninger, kun bør gælde for fuldt funktionsduelige produkter eller produktkomponenter fra affaldsmængden. Regeringen finder det endvidere vigtigt at fastholde kontrollen for at undgå illegal eksport af WEEE til lande udenfor EU, hvilket findes at være i overensstemmelse med Kommissionens forslag om ændring af bilag 1.

For så vidt angår WEEE-direktivets 10 produktkategorier finder Regeringen endvidere, at kategorierne burde afspejle den praktiske håndtering af WEEE i forbindelse med affaldsbehandlingen. Produktkategorier kan sammenskrives til færre kategorier, fordi Kommissionen nu har stillet forslag til nyttiggørelsesmål for alle 10 kategorier, og der kan opstilles målsætninger for mere forenklede kategorier, som er i overensstemmelse med målsætningerne i Kommissionens forslag. En ændret opdeling i færre kategorier vil give administrative lettelser med hensyn til producenteres indberetninger, og indberetningerne vil være af betydeligt større nøjagtighed, idet de afspejler de faktiske forhold.

Finansiering af affald og elektronisk udstyr (WEEE) fra private husholdninger (artikel 12 og præambel 19)

Kommissionen tilskynder i artikel 12 til, at producenterne bør finansiere samtlige omkostninger ved indsamling af WEEE men dog fortsat med mulighed for, at medlemsstaten kan vedtage andre finansieringsordninger i deres implementering. Regeringen finder det væsentligt, at der i direktivet opretholdes en vis fleksibilitet for, hvordan de enkelte medlemslande finder det mest hensigtsmæssigt at tilrettelægge finansiering og indsamling af WEEE fra private husholdninger. Regeringen ønsker af praktiske årsager at sikre muligheden for at fastholde den danske implementering, hvor producenterne først overtager håndterings- og finansieringsforpligtelsen for WEEE fra de private husholdninger ved indsamlingsstederne (i dag typisk genbrugspladserne). Regeringen støtter derfor, at forslaget ikke forpligter medlemslandene til at pålægge producenterne at finansiere hele indsamlingsskæden for WEEE fra private husholdninger.

Oplysningerne til brugerne (artikel 14)

Regeringen finder det hensigtsmæssigt, at producenterne fastholdes på deres informationsansvar med hensyn til oplysninger til brugerne om miljøfordelene ved at aflevere og indsamle WEEE særskilt.

Producent registrering, samt oplysninger og rapportering (artikel 16)

Regeringen er positiv overfor forslaget til tag for så vidt angår den øgede koordinering af registrering og indberetning, idet producenteres administrative byrder hermed kan forventes reduceret i EU. Danmark er en af de medlemsstater, hvor producenteres registreringsforpligtelser i forbindelse med opfyldelsen af producentansvaret er forholdsvis begrænset, og Regeringen ser gerne en harmonisering efter dansk forbillede. Regeringen støtter endvidere den mulighed, som Kommissionens forslag giver for at harmonisere registreringsforpligtelserne ved fjernsalg til private husholdninger mellem medlemsstaterne.

Regeringen finder dog ikke at Kommissionens forslag om overførsel af økonomiske midler mellem EU-producenter i forskellige medlemsstater ved håndhævelse af producentansvaret for WEEE, der opstår i de enkelte medlemsstater, er hensigtsmæssigt. For at sikre en enkel håndhævelse af producenteres finansielle forpligtigelse finder Regeringen det væsentligt fortsat at have en juridisk og økonomisk ansvarlig producent i den medlemsstat, hvor EEE bliver til affald, og produktansvaret skal løftes.

Inspektion og overvågning af eksport af WEEE til genbrug (artikel 20 og bilag I)

Forslaget kræver, at eksport af brugt EEE til genbrug og WEEE klargjort med henblik på genbrug skal kontrolleres efter retningslinjer, som er i overensstemmelse med den gældende vejledning til transportforordningen. Regeringen er positivt indstillet overfor en øget indsats mod illegal eksport af WEEE – herunder ulovlig eksport af ikke-funktionsdueligt EEE angivet som EEE til genbrug.

På den baggrund støttes Kommissionens forslag om, at medlemsstaterne udfører overvågning af overførsler af WEEE i overensstemmelse med forslaget til minimumskravene til overvågning i bilag 1.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Et nærhedsnotat om forslaget blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 20. januar 2009. Et grundnotat om forslaget blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. februar 2009.

Samlenotat om sagen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. september 2009 i forbindelse med miljøministerens orientering af udvalget forud for rådsmøde (miljø) den 21. oktober 2009.

Samlenotat om sagen er senest oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. februar 2010 med henblik på forhandlingsoplæg forud for Rådsmøde (miljø) den 15. marts 2010.

PUNKT 4

Formandskabets udkast til Rådskonklusioner vedr. det femte partsmøde under Cartagena Protokollen (COP/MOP 5), Nagoya, Japan 11. – 15. oktober 2010

Doc. 9380/10

Nyt notat

Rådskonklusioner

1. Status

Rådssekretariatet sendte den 5. maj 2010 formandskabets udkast til Rådskonklusioner. Der er ikke sendt et endeligt forslag om sagen. Der er tale om et foreløbigt udkast, som endnu ikke har været til forhandling i Rådets internationale miljøarbejdsgruppe. Europa Parlamentet har ikke behandlet meddelelsen og skal ikke behandle forslaget til Rådskonklusioner.

Kommissionen har fremlagt forslag til Rådets beslutning om den Europæiske Unions deltagelse i forhandlinger om internationale regler og procedurer vedrørende ansvar og erstatning under Cartagena protokollen om biosikkerhed.

Der har ikke tidligere været oversendt grundnotat om meddelelsen Folketingets Europaudvalg. Punktet er sat på dagsordenen med henblik på vedtagelse.

2. Formål og indhold

Udkast til Rådskonklusioner har til formål at fastlægge EU's prioriteter på det 5. partsmøde under Cartagena protokollen den 11. – 15. oktober 2010 i Nagoya, Japan (COP/MOP 5).

Det fremgår af dokumentet, at Rådet forpligter sig til den endelige vedtagelse af internationale regler og procedurer for erstatning og ansvar for skader forvoldt af grænseoverskridende overførsel af levende genmodificerede organismer ved COP/MOP5 og byder i den forbindelse de fremskridt, der er gjort i arbejdsgruppen nedsat af det fjerde partsmøde under Cartagena protokollen (COP/MOP 4) om erstatning og ansvar i perioden mellem COP/MOP 4 og COP/MOP 5, velkommen.

Dokumentet understreger vigtigheden af protokollens korrekte implementering af alle dens parter, og vurderer, at den forestående evaluering og gennemgang af protokollen primært bør fokusere på parternes effektive gennemførsel, og at evalueringen bør indeholde en vurdering af, hvordan håndhævelseskomitéen gennem rådgivning og assistance kan fungere som en støtte, særligt i relation til parter, som har særlige udfordringer i forbindelse med implementeringen.

Det fremgår endvidere, at Rådet forpligter sig til at tage de nødvendige skridt på COP/MOP 5 for den videre implementering af protokollen ved at:

- vedtage en strategisk plan for protokollen, som er i overensstemmelse med den strategiske plan for biodiversitetskonventionen, klare, målbare og gennemgående indikatorer, som nemt kan opdateres, tillader effektiv opfølgning i et længere tidsperspektiv og facilitere en mere præcis evaluering og gennemgang af protokollen,

- pege på mulige fremgangsmåder for den korrekte implementering af risikovurderings- og risikohåndteringsstrategier på baggrund af det forberedende arbejde op til COP/MOP5 udført i den ad hoc tekniske arbejdsgruppe og online konferencer,
- opfordre til mere aktiv brug af Clearingscentret for biosikkerhed (BCH) for dermed at kunne øge erfaringsudvekslingen i relation til implementeringen af protokollen ved at muliggøre adgang til information om biosikkerhed og fjerne hindringer for den nødvendige brug af BCH'en eller nem adgang til afgivelse af information til BCH'en.
- blive enige om et realistisk budget som er i overensstemmelse med de aftalte funktioner, prioriteter og arbejdsprogrammer for protokollen, og
- opfordre ikke parter til at tiltræde protokollen

Endelig gentager Rådet sit fortsatte engagement til at støtte kapacitetsopbygnings aktiviteter i relation til protokollens effektive gennemførelse.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentet har ikke udtalt sig om meddelelsen og skal ikke behandle forslaget til rådskonklusioner.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Konsekvenser for Danmark

Meddelelsen og rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, økonomiske – og miljømæssige konsekvenser.

6. Høring

Sagen blev behandlet på møde i miljøspecialudvalget den 19. maj 2010, hvor der ikke var bemærkninger.

7. Forhandlingssituationen

Udkast til Rådskonklusionerne har endnu ikke været drøftet i rådets internationale miljøarbejdsgruppe, men vil blive behandlet på møde i rådets miljøarbejdsgruppe for biosikkerhed den 25. maj.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark støtter overordnet udkastet til rådskonklusioner, idet Danmark lægger vægt på, at den strategiske plan mere entydigt identificerer parterne, som de ansvarlige aktører i relation til gennemførelsen af parternes forpligtelser efter protokollen.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der har ikke tidligere været oversendt grundnotat om meddelelsen til Folketingets Europaudvalg.

PUNKT 5

Rådskonklusioner om Kommissionens Grønbog om skovbeskyttelse og skovinformation i EU

Dok. 8539/2/10

- Rådskonklusioner

Revideret notat

Kommissionens Grønbog ”Skovbeskyttelse og skovinformation i EU: Skovene skal rustes til klimaændringerne”. KOM (2010) 66 endelig.

Rådskonklusioner om Kommissionens Grønbog om skovbeskyttelse og skovinformation i EU (Dok. 8539/2/10)

1. Status

Kommissionen har den 2. marts 2010 fremsendt ovennævnte grøn bog til Rådet og Europa-parlamentet. Rådssekretariatet har fremsendt en dansk version den 4. marts 2010.

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om grøn bogen.

Grøn bogen er i offentlig høring indtil den 31. juli 2010.

Grundnotat om Grøn bogen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. marts 2010.

Revideret grundnotat om grøn bogen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 29. april 2010.

Rådskonklusioner om grøn bogen om skovbeskyttelse er sat på dagsordenen for rådsmøde (miljø) den 11. juni 2010 med henblik på vedtagelse.

2. Formål og indhold

Kommissionens grøn bog

Formålet med grøn bogen er at indlede en debat mulige EU-indsatser, der kan bidrage til en bedre beskyttelse af skove - og bedre information om skove i EU. Indsatserne skal navnlig ses i lyset af behovet for at tilpasse skovene til kommende klimaforandringer. Kommissionen fremhæver skovenes flersidige funktioner og sætter som mål, at skovene i EU opretholder deres produktive, samfundsmæssige, økonomiske og miljømæssige funktioner. Samtidig noterer Kommissionen, at udøvelsen af skovpolitikken hovedsagelig henhører under medlemsstaternes kompetence.

Kommissionen fremhæver som vigtige delmål for grøn bogen, at redegøre for:

- den generelle situation og skovenes globale betydning
- de europæiske skoves karakteristiske træk og funktioner
- vigtigste udfordringer for de europæiske skove i et klima under forandring
- eksisterende redskaber til skovbeskyttelse og informationssystemer, der kan anvendes til at imødegå udfordringerne og til at overvåge tiltags miljømæssige virkninger.

Grønbogen rejser endvidere en række spørgsmål om mulige midler til at sikre skovenes beskyttelse og formidlingen af oplysninger herom i EU. Spørgsmålene kredser om fem overordnede temaer:

1. Skal der gøres mere for at bevare, styrke og afbalancere skovenes flersidige funktioner, og i givet fald på hvilket niveau – EU, nationalt eller andet?
2. Er skovene tilstrækkeligt rustet til at imødegå virkninger af klimaforandringer, og hvis ikke, hvor, hvor hurtigt og hvordan bør der sættes ind – og hvad er EU's rolle?
3. Er de eksisterende politiske virkemidler i EU og medlemsstaterne tilstrækkelige til at ruste skovene til klimaforandringer eller er der behov for nye virkemidler?
4. Hvordan bør skovbrugspraksis ændres for at opretholde skovenes produktive og beskyttende funktioner - og gøre dem mere robuste overfor klimaændringer og undgå tab af biodiversitet?
5. Er den foreliggende information om skove tilstrækkelig for at kunne vurdere de europæiske skoves sundhedstilstand, produktionspotentiale, kulstofbalance, miljøbeskyttende funktioner (jord, vand, klima, biodiversitet), sociale funktioner og erhvervets levedygtighed?

Centralt i alle grupper af spørgsmål er afvejningen af, hvad og hvor meget, der kan og bør løses i nationalt regi og hvor der er behov og mulighed for merværdi ved en særlig EU-indsats. Svarene skal bidrage til Kommissionens overvejelser om, hvilke yderligere tiltag der skal iværksættes på EU-plan for at ruste de europæiske skove bedre til klimaændringerne - og til at opfylde deres flersidige funktioner. Svarene vil også indgå i overvejelser om en mulig revision af de klimarelaterede aspekter af EU's skovbrugsstrategi.

Skovenes tilstand og funktioner

Grønbogen giver en oversigt over den aktuelle skovtilstand og skovenes væsentligste flersidige funktioner.

Grønbogen nævner, at skove opfylder mange forskellige og indbyrdes forbundne funktioner, og at der for at beskytte disse kræves afvejede forvaltningsmetoder, der baseres på fyldestgørende oplysninger. Tre overordnede funktioner fremhæves: socioøkonomiske funktioner, miljømæssige funktioner og skovenes rolle i klimareguleringen.

Mht. skovenes socioøkonomiske funktioner fremhæver grønningen blandt andet:

- at skove sikrer arbejdspladser og indtægter og råvarer til industrien og vedvarende energi,
- at der 16 mio skovejere i EU og 350.000 personer, der er beskæftiget inden for skovbruget,
- at træproduktion er hovedindtægtskilden for de fleste skovbrugsbedrifter,
- at den primære træ- og papirindustri beskæftiger mere end 2 mio. personer og har en samlet omsætning på 300 mia. EUR årligt,
- at træ er grundlaget for en stor forædlingsindustri inden for blandt andet møbelindustrien, bygge- og anlægssektoren og trykkeri- og emballagebranchen,
- at træbaserede råvarer, skovbrugsprodukter og skovbrugstjenester kan udgøre et af de vigtigste grundlag for økonomisk opsving og "grøn" vækst i landdistrikter
- at skove har stor betydning til rekreative formål, herunder jagt og bær- og svampeplukning
- at skove fremmer turisme
- at skove bidrager til sundhed og velfærd og øger værdien af nærliggende bebyggelser

For at sikre opretholdelsen af potentialet for et bæredygtigt udbud af træ anfører grønningen behov for:

- udvikling af nye trækilder, primært ved at udvide det areal, der anvendes til dyrkning og hugst
- bedre udnyttelse af træ fra eksisterende kilder i EU, fx gennem fjernelse af mere ved
- øget effektivitet i produktionen og anvendelsen af træ
- øget import af træ til EU

Grønbogen slår fast, at dette indebærer nye udfordringer for bæredygtig skovdrift på alle niveauer. Der peges bla. på det mulige behov for ændringer i træartsvalg og bevoksningssammensætning samt hyppigere og tidligere udtynding, afhængigt af de lokale forhold.

Mht. skovenes miljømæssige funktioner fremhæver grønningen blandt andet:

- at skove bidrager til at bevare og forbedre jordens frugtbarhed og produktivitet (pga. rødderne, som øger forvitringen af klipper og øger jordbundens indhold af organisk materiale)
- at skove beskytter mod erosion og ørkendannelse, bla. ved at mindske vandafstrømning og vindhastighed,
- at skove spiller en vigtig rolle for oplagring, rensning og frigivelse af vand til vådområder og grundvandsmagasiner, og beskytter kvaliteten af drikkevand,
- at skove er en vigtig del af Europas natur og huser det største antal hvirveldyr på kontinentet,
- at bevaring af biodiversiteten (fra naturtyper til genressurser) forbedrer skovenes foryngelsesevne og robusthed overfor bla. klimaændringer
- at skovnaturtyper dækker 14 mio hektar i EU og næsten 20 % af de særligt beskyttede naturområder på land (Natura 2000 områder),
- at uberørte skove dækker 9 mio hektar og at disse skovnaturtyper har været kilden til mange af de dyrkede afgrøder, vilde frugter og lægeplanter, der anvendes i dag.

Mht. skovens rolle i klimareguleringen anfører grønningen blandt andet:

- at skove spiller en afgørende rolle i det globale kulstofkredsløb, idet skove i vækst fungerer som kulstofdræn (fordi de optager mere CO₂ end de afgiver), mens skove under nedbrydning bidrager til øget nettoudledning af CO₂.
- at nationale skovopgørelser er de vigtigste datakilder for vurdering af, om skove fungerer som kulstofdræn eller kilder til CO₂,
- at nationale opgørelser viser, at skovtilvæksten i EU for tiden er større end skovhugsten,
- at kapaciteten til at fungere som kulstoflager kan påvirkes af de samlede virkninger af klimaændringer (fx hyppigere og voldsomme storme), større forekomst af ældre bevoksninger og uventet stigning i hugsten

Klimaændringernes indvirkning på skove

Grønbogen anfører, at de menneskeskabte klimaændringer er ved at overgå økosystemernes naturlige tilpasningsevne, og at bla. nye skadevoldere og storme er af en sådan art, at skovene i dag har sværere ved at tilpasse sig gennem deres naturlige tilpasningsevne end tidligere. Det anses for sandsynligt, at der vil være behov for større indgreb for at opretholde et levedygtigt skovdække og kontinuitet i alle skovenes funktioner.

Grønbogen fremhæver, at der findes en klar sammenhæng mellem aktiv skovdrift og mindske af brandrisiko, idet et velfungerende marked for bioenergi som giver økonomisk incitament til at fjerne biomasse, samtidig kan reducere risikoen for brand.

Anvendelige instrumenter til skovbeskyttelse

Grønbogen peger på en række instrumenter som medlemsstaterne i dag har til rådighed for at sikre beskyttelsen af skovene, herunder relevant lovgivning i medlemsstaterne og på EU-plan, informationssystemer og bæredygtig skovbrugspraksis. Derudover peges på rollerne for Kommissionens Stående Skovbrugskomité, Den Rådgivende Gruppe for Skovbrug og Korkproduktion, Det Rådgivende Udvalg vedrørende Træ og papirindustrien og Ekspertgruppen vedrørende Skovbrande.

Grønbogen fremhæver de tre vigtigste EU-virkemidler på skovområdet, nemlig EU's skovbrugsstrategi, EU's handlingsplan for skovbruget og Europa-kommissionens meddelelse om en innovativ og bæredygtig træ- og papirindustri i EU. Derudover peger grønbogen på en række virkemidler, som væsentligt påvirker skovene og skovbruget allerede i dag eller som i fremtiden vil kunne gøre det, oftest som led i opfyldelse af mål på andre områder, hvor skovene udgør en mindre del. Det gælder blandt andet miljøpolitikken og herunder etablering og drift af overvågningsprogrammer, udpegning og beskyttelse af de såkaldte NATURA 2000 områder under fuglebeskyttelses- og habitatdirektiverne samt handlingsplan for bæredygtigt forbrug og produktion, herunder politik for offentlige indkøb af varer og tjenester og for miljømærkning. Dertil kommer klimapolitikken og herunder især retningslinjer for arealanvendelse, ændret arealanvendelse og skovbrug samt målsætninger for anvendelse af biomasse og arbejde med bæredygtighedskriterier for biomasse, landbrugspolitikken og herunder især forordningen om udviklingen af landdistrikterne, som er det væsentligste aktuelle EU-instrument til finansiering af skovbrugsforanstaltninger samt programmer for forskningssamarbejde mv.

Grønbogen fremhæver, at information om skovenes ressourcer og tilstand er afgørende for at sikre, at de beslutninger, der træffes vedrørende skove, har de størst mulige samfundsmæssige, økonomiske og økologiske fordele på alle niveauer. Der peges på syv informationsniveauer:

- *Nationale skovopgørelser*
- *Det integrerede system for forvaltning og kontrol*
- *Overvågning af skovenes tilstand*
- *Overvågning af skovbrande*
- *Klassificering af skove:*
- *Det Europæiske Skovdatacenter*
- *Eurostat*

Grønbogen anfører, at der i øjeblikket ikke findes noget system til overvågning af skadedyrsangreb i EU, og at det kan blive nødvendigt i lyset af den påvirkning, som klimaændringerne forventes at få på forekomsten af skadelige organismer. Derudover angives manglen på sammenlignelige og dokumenterbare oplysninger at give et ufuldstændigt billede af opgørelsen over skovbrugsaktivitetens udledning af drivhusgasser og deres indvirkning på skovenes biodiversitet.

Harmoniseret rapportering ud fra et mere fuldstændigt sæt af indikatorer angives at kunne være en effektiv måde til at sikre bedre oplysninger om skovenes anvendelse, funktioner og beskyttelse. Ligeledes angives bedre information om kulstofindholdet i skove og kulstofbinding i fældede træprodukter at være afgørende, hvis skovene og skovbruget skal kunne bidrage effektivt til afbødningen af klimaændringerne.

Vejen frem

Kommissionen fremhæver, at formålet med grønbogen er at tilskynde til en offentlig debat i medlemsstaterne. EU-institutionerne og alle interesserede parter – organisationer eller privatpersoner – opfordres til at indsende deres bemærkninger til spørgsmålene i grønbogen såvel som til øvrige emner vedrørende skovbeskyttelse og skovinformation, som de ønsker at tage op.

Rådskonklusioner om skovbeskyttelse og skovinformation i EU

Oplægget til rådskonklusioner (idet følgende blot kaldet ”oplægget”) byder grønbogen velkommen som opfølgning på Kommissionens Hvidbog om Tilpasning til klimaforandringer og anerkender skovenes centrale betydning for både miljøet og den sociale og økonomiske udvikling i Europa. Samtidig anerkendes bæredygtig skovdrift som et nøgleinstrument til at sikre en mangfoldig, sund og modstandsdygtig skovstruktur og til at sikre både beskyttelse af skove og understøtte deres mange forskelligartede funktioner. Mål om at bidrage til modvirkning af klimaforandringer og tilpasning til klimaforandringer fremhæves.

Oplægget anerkender, at europæiske skove er tuet af både biotiske og abiotiske skadevoldere, herunder klimaforandringer, og erindrer om, at betingelserne for skovdrift varierer betydeligt inden for EU at EU-tiltag på skovområdet bør være supplerende i forhold til nationale tiltag og i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Samtidig anerkendes behovet for at sikre forbedret viden og information om de faktorer, der påvirker skovtilstanden, herunder gennem bedre samarbejde og koordination. Oplægget fremhæver betydningen af nationale opgørelser og de kriterier og indikatorer, der er udviklet både nationalt og i det paneuropæiske samarbejde.

Oplægget opfordrer til indsamling af sammenlignelig skovinformation på EU-niveau, fx gennem en fortsættelse af arbejdet i det europæiske skovdatacenter, og fremhæver samtidig behovet for en videreudvikling skovovervågning og udbredelse af information om skove i EU regi.

Oplægget anerkender EU’s vigtige rolle i henseende til at fremme bæredygtig skovdrift og sikre skovbeskyttelse og restaurering af skove både inden for og uden for EU – og anerkender samtidig vigtigheden af det pan-europæiske samarbejde om skove og de resultater der er opnået i dette samarbejde.

Oplægget støtter det overordnede formål, at skove, særligt gennem bæredygtig skovdrift, også i fremtiden bidrager til produktion af en række forskellige goder. Behovet for at sikre en bedre tilpasning af skove til klimaforandringer understreges. Samtidig fremhæves skovenes centrale betydning for modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer; særligt fremhæves den rolle skovens biodiversitet har for skovenes tilpasningsevne og behovet for øget viden om skovenes biodiversitet.

Oplægget fremhæver den vigtige rolle skovejere og andre interessenter har for sikring af bæredygtig skovdrift, herunder beskyttelse af skove, og gør samtidig opmærksom på at opgivelse af skov(drift) vil medføre problemer for sikringen af at skovene også i fremtiden skal kunne udfylde deres multifunktionelle rolle.

Oplægget fremhæver behovet for i højere grad at inkorporerer principperne for bæredygtigt skovdrift i både EU-instrumenter og nationale instrumenter, som påvirker skovene, herunder i EU-regi i forhold til finansielle instrumenter under landdistriktprogrammet, IE+ og instrumenter til fremme af bioenergi.

Oplægget fremhæver Rådets invitation til Kommissionen om at tilvejebringe et overblik over medfinansierede projekter og aktiviteter vedrørende skovbrande samt til at vurdere mulighederne for en bedre integration af tiltag til bekæmpelse af skovbrande i EU's skovbrugsrelaterede støtteordninger.

Endelig inviterer oplægget Kommissionen til, på baggrund af rådskonklusionerne, den aktuelle offentlige høring og i tæt samarbejde med medlemsstater, at fremlægge en opfølgende rapport inden udgangen af 2010, herunder med overvejelser om potentielle nye tiltag, hvis nødvendigt.

3. Euro-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke behandlet grønbogen og skal ikke behandle rådskonklusionerne.

4. Nærhedsprincippet

Da der er tale om en grønbog, er en vurdering af nærhedsprincippet ikke relevant. Såfremt grønbogen eventuelt udmøntes i konkrete forslag, vil der i den forbindelse ske en vurdering af nærhedsprincippet. I henhold til rådskonklusionerne er nærhedsprincippet ikke relevant.

5. Konsekvenser for Danmark

Grønbogen og oplægget har ingen umiddelbare lovgivningsmæssige, økonomiske eller miljømæssige konsekvenser, da der tale om et debatoplæg, som alene indbyder til at afgive høringssvar til Kommissionen. Såfremt Kommissionen efterfølgende vælger at fremlægge forslag på en række af de i grønbogen omtalte områder, vil der i den forbindelse blive gennemført en vurdering af forslagernes konsekvenser for Danmark.

6. Høring

Rammenotat om grønbogen har været i høring i miljøspecialudvalget med frist den 16. april 2010 og har givet anledning til følgende bemærkninger:

Fagligt Fælles Forbund (3F) bemærker, at udarbejdelsen af en hvidbog på området vil være et godt initiativ. 3F ser samtidig gerne, at man fastholder den flersidige brug af skoven, og at der i den forslåede hvidbog også fokuseres på beskæftigelsesmuligheder og uddannelsesbehov for de ansatte inden for skovbruget og relaterede erhverv.

Grønbogen har endvidere været sendt i høring til medlemmerne af Skovrådet og øvrige interessenter på området og har givet anledning til følgende bemærkninger:

Skov & Landskab (S&L) støtter, at der med Grønbogen sættes fokus på skovene og deres funktioner – og behovet for skovinformation i EU. S&L fremhæver særligt behovet for øget information om træprodukter og træstrømme og behovet for at fastholde den øgede vidensopbygning, der aktuelt sker under det såkaldte Futmon-projekt (et tværnationalt samarbejde om skovovervågning, som er finansieret af EU's LIFE+ pulje og som omfatter de fleste EU-lande). S&L fremhæver tillige behovet for en nøjere gennemgang af (skov)resursernes udnyttelse og betydningen heraf for skovens drift og økonomi – og for forsyningen med vedvarende energi og materialer fra skovene.

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) finder, at grønbogen er et grundigt og velskrevet dokument. DMU finder, at det bør fremhæves tydeligere i debatten, at det i dag er en forhindring for en

udvikling og vurdering af virkemidler og metoder i skovforvaltningen, at der ikke findes fælles europæiske kriterier for skovenes struktur og funktion i relation til bevaringsstatus for beskyttede arter og naturtyper i skovene. DMU finder, at to modsætninger burde fremhæves tydeligere i grønbogen:

1) modsætning mellem intensive forstlige kulturer og naturens spredningsveje (idet plantninger og renholdelse modvirker naturlig kolonisering og etablering af nye arter) og 2) modsætning mellem forstlig drift og bevarelse af biologisk mangfoldighed (idet plantning og hugst reducerer to af skovenes vigtigste habitater for truede arter, hhv. skovlysninger og gamle træer/dødt ved).

Dansk Skovforening (DS) finder, at grønbogen giver et detaljeret billede af skovenes betydning og udfordringer på skovområdet - og fremhæver behovet for at skovene også i fremtiden kan opfylde både produktive, samfundsmæssige, økonomiske og miljømæssige funktioner. DS finder det vigtigt at sikre et helhedsperspektiv og en koordinering af den måde EU påvirker skovene på, og at der derfor ikke kun bør tages udgangspunkt i de udfordringer, der skabes af klimaforandringerne. DS finder, at der bør udvikles en ny helhedsplan for skovbruget i EU, som kan være klar når EU's handlingsplan for skovbrug udløber i 2011. DS påpeger et behov for en ny fælles europæisk drøftelse af en definition af bæredygtig skovdrift, så dette begreb ikke længere skal være genstand selvstændige nationale drøftelser og kriteriefastsættelse. DS nævner som eksempel offentlige indkøbspolitikker for træ.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) finder, at grønbogen kommer godt omkring mange af de vigtigste og mest centrale problemstillinger for Europas skove. DN har en række forslag til, hvad der kan arbejdes for under behandling af grønbogen: 1) Støtte ambitionen om - og arbejde for - fremme af bæredygtig skovdrift på europæisk plan, herunder ruste skovene til klimaforandringer; 2) Øget fokus på skovenes sociale værdier, herunder sundhedsaspekter og styrkelse af kulturelle værdier; 3) Stærk fokus på, at hensynet til biodiversitet skal indgå i alle planer om øget udtag af biomasse til energi fra skovene, herunder ved fastlæggelse af strenge bæredygtighedskriterier; 4) Øget fokus på prissætning af skovenes biodiversitet og andre miljøfunktioner, bl.a. med henvisning til TEEB-projektet (The Economics of Ecosystem Services and Biodiversity); 5) Styrket (europæisk) overblik over tilstanden i skovene, bl.a. mere viden om biologiske "hot spots"/nøglebiotoper, fragmentering af skov (og virkninger heraf) samt invasive arter; 6) Diskussion af grundlaget for fastlæggelse af "gunstig bevaringsstatus" for en tredjedel af skovnaturtyperne i Natura-2000-netværket; 7) Stærkere fremhævelse af, at der bør være mere dødt ved i de fleste europæiske skove (med fremhævelse af at det ud fra en biodiversitetsmæssig synsvinkel ligger "væsentligt under" det optimale niveau; 8) Fremhævelse af, at skovbrande i nogle sammenhænge kan være gavnligt for skovenes naturværdier samt 9) Fremhævelse af, at skovrejsning også bidrager til at styrke skovenes friluftsfunktion.

Rammenotat vedrørende rådskonklusioner har været behandlet på møde i miljøspecialudvalget den 19. maj 2010 og har givet anledning til følgende bemærkninger:

Træets Arbejdsgivere bifalder, at Grønbogen sætter fokus på de socioøkonomiske effekter ved en effektiv skovdrift. En effektiv skovdrift, der sikrer beskæftigelse, ofte i mindre befolkede egne af Europa, og en effektiv skovdrift, som leverer råstof til den europæiske træindustri. Derfor ser Træets Arbejdsgivere det som et vigtigt tiltag at forbedre informationsgrundlaget om at tilpasse skovene til det ændrede klima i Europa. Træets Arbejdsgivere efterlyser endvidere politisk handling, der skal sikre leverancerne af træ til forædling i træindustrien. En træindustri, der skaber større værdiafkast og flere arbejdspladser ved forædling af træprodukter end ved afbrænding af

træressourcen til bioenergi. Derfor er det vigtigt at øge den generelle viden omkring træprodukter og træstrømme for at få denne sammenhæng frem i lyset

7. Forhandlingssituationen

Det spanske EU-formandskab har oplyst, at man stiler efter rådskonklusioner om Grønningen i juni 2010. Grønningen blev præsenteret og var genstand for en indledende drøftelse under møde i Rådets skovgruppe den 17. marts 2010.05.17

Oplæg til rådskonklusioner har efterfølgende været drøftet på to møder i rådets miljøgruppe, senest den 5. maj 2010.

Medlemsstaterne byder generelt grønningen velkommen som et godt oplæg til diskussion om muligheder og udfordringer på skovområdet, bl.a. i relation til tilpasning til klimaforandringer.

Der er bred opbakning til at fremhæve behovet for styrket information om skovenes tilstand og behovet for beskyttelse af disse mod (og tilpasning til) klimaforandringer vil være relevant, men for snæver isoleret set, idet det samtidig er relevant med en bredere diskussion af udfordringer og mulige nye tiltag på skovområdet. Gennemgående synspunkter fra denne gruppe af lande inkluderer:

- at der i højere grad bør ses på midler til styrkelse af bæredygtig skovdrift i bred forstand, herunder også produktionen af træ til materialer og energi, skovenes bidrag til indfrielse af målsætninger for biodiversitet (hvor skovene spiller en central rolle), skovenes miljøbeskyttende funktioner samt skovenes bidrag til velfærd og sundhed,
- at der bør fokuseres stærkere på skovenes bidrag til indfrielse af mål også for modvirkning af klimaændringer gennem produktion af biomasse og CO₂-oplagring i skove og træprodukter og
- at der samtidig er behov for at se på virkningerne af en forventet stærkt øget fremtidig anvendelse af træ navnlig til energiformål, blandt andet i forhold til biodiversiteten, og at bæredygtighedskriterier for produktion af træ til bl.a. biomasse kan være et væsentligt instrument i den sammenhæng.

En mindre gruppe lande har støttet en bred tilgang til udfordringerne på skovområdet, men samtidig fremhævet, at skovforvaltningen overvejende er et nationalt anliggende, og at mulige fremtidige virkemidler primært må overvejes i nationalt regi.

Oplægget til rådskonklusioner udtrykker en balance, hvor der på den ene side anerkendes behov for styrket viden og mere sammenlignelig information om skovenes tilstand og udviklingspotentiale og på den anden side udtrykkes respekt for nærhedsprincippet med vægt på, at eventuelle nye tiltag på skovområdet primært bør ske i nationalt regi – og gennem øget koordinering (og kun i mindre grad ved iværksættelse af nye EU-tiltag).

Oplægget har bred tilslutning blandt medlemsstaterne, idet Danmark dog har udtrykt ønske om, at rådskonklusionerne i tydeligere vendinger peger på vigtigheden af, hvordan skovene gennem bæredygtig drift kan bidrage til EU's målsætninger for øget anvendelse af biomasse til vedvarende energi – og de konsekvenser dette kan have for skovenes tilstand. Et enkelt land har udtrykt ønske

om ændringer, der i højere grad fremhæver betydningen af det pan-europæiske samarbejde om skove.

8. Dansk holdning

Regeringen hilser grønbogen velkommen og er i den forbindelse enig i behovet for en debat om mulige EU-indsatser, der kan bidrage til en bedre beskyttelse af skove - og bedre information om skove i EU i lyset af klimaforandringerne.

Regeringen finder det samtidig væsentligt at skovenes flersidige funktioner fastholdes og styrkes, at der sikres viden om skovenes tilstand og at skovenes bidrag til indfrielse af mål styrkes, ikke blot på klimaområdet, men også i forhold til eksempelvis biodiversitet og miljøbeskyttelse, velfærd og sundhed samt produktion af vedvarende energi.

Regeringen anerkender behovet for en mere sammenfattende og helhedsorienteret indsats på skovområdet, hvor det sikres, dels at der er det rette videngrundlag om skovenes tilstand og udviklingspotentiale i EU, dels at de virkemidler, der påvirker skovene, bidrager til opfyldelse af de specifikke mål, de skal forfølge, men samtidig sikrer en balanceret og bæredygtig udvikling af skovene og skovbruget i EU. Dette bør være udgangspunktet for arbejdet.

Regeringen vil i det videre arbejde i Rådet, herunder i kommende rådskonklusioner, som ventes fremsat på baggrund af grønbogen, hilse grønbogen velkommen og opfordre Kommissionen til at arbejde videre med sagen i form af en hvidbog. Hvidbogen bør kigge bredt på udfordringerne på skovområdet og nærmere overveje fordele og ulemper ved forskellige typer af EU-tiltag. Regeringen finder i den forbindelse, at hvidbogen bør indeholde en konsekvensvurdering af de forskellige tiltag.

Overvejelserne om eventuelle nye eller ændrede EU-tiltag skal i øvrigt ses i lyset af, at skovpolitik, og særligt målsætninger for et lands skovareal og skovarealets sammensætning, i udgangspunktet er underlagt national kompetence.

Regeringen finder, at oplægget til rådskonklusioner er et tilfredsstillende kompromis, idet dog skovenes muligheder for gennem bæredygtig drift at bidrage til EU's målsætninger for øget anvendelse af biomasse til vedvarende energi – og de konsekvenser dette kan have for skovenes tilstand - ikke er fremhævet i tilstrækkelig grad. Regeringen finder det hensigtsmæssigt, at dette potentiale og de afledte virkninger analyseres med basis i principper for bæredygtig skovdrift og at sådanne analyser indgår i overvejelserne om eventuelle nye fornødne tiltag på skovområdet – eller på andre områder, som påvirker skovene.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat om Grønbogen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. marts 2010.

Revideret grundnotat om grønbogen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 29. april 2010

PUNKT 6

Vandmangel, tørke og klimatilpasning

Doc. 8853/2/10

- *Rådskonklusioner*

Nyt notat

1. Status

Rådssekretariatet sendte den 23. april 2010 udkast til rådskonklusioner til Rådet.

Formandskabet har sat rådskonklusionerne på til vedtagelse på Rådsmøde (miljø) den 11. juni 2010.

2. Formål og indhold

Rådet anerkender at vandmangel og tørke er et alvorligt problem mange steder i Europa, og at situationen formentlig vil forværres som følge af klimaforandringer. I mange medlemsstater forringes adgangen til ferskvand af både naturlige og menneskeskabte årsager, og det er en af de store udfordringer i forhold til opfyldelse af vandrammedirektivets mål om god tilstand i vandområderne.

Integreret planlægning og regional bæredygtig udvikling, herunder med inddragelse af sektorpolitikkerne, er vigtig for håndteringen af vandmangel og tørke. Bl.a. oplysninger om effekter af klimaforandringer, økosystemernes sårbarhed og socioøkonomiske aspekter, herunder omkostninger og nyttevirkninger ved forskellige muligheder for tilpasning, bør indgå i planlægningen. Hvor det er relevant, bør der koordinere på tværs af landegrænser.

Selv om tørke ikke kan undgås, kan følgvirkningerne mindskes gennem planlægning og risikostyring. Rådet støtter, at der etableres et europæisk tørkevarslingssystem, og at der inden for eksisterende EU-strukturer etableres et europæisk tørkeobservatorium. Rådet anerkender at der kan være behov for at anvende EU's solidaritetsfond i tilfælde af langvarig tørke og for at undersøge mulighederne for EU-støtte i forbindelse med håndtering af vandmangel.

Rådet understreger, at vandplaner og indsatsprogrammer under vandrammedirektivet er grundlaget for en ordentlig vandforvaltning. Medlemsstater som risikerer vandmangel eller tørke, bør tillige udarbejde særskilte forvaltningsplaner i forhold hertil som bør koordineres med og indarbejdes i den generelle vandplanlægning. Medlemsstaterne bør i lyset af det nylige sundhedstjek af den fælles landbrugspolitik fremme en mere effektiv og bæredygtig vandanvendelse i landbruget.

Rådet har til hensigt at vedtage en europæisk vandstrategi som forventes forelagt af Kommissionen i 2012. Rådet opfordrer i den forbindelse Kommissionen til at overveje den rette kombination af virkemidler og finansielle instrumenter i forhold til vandmangel og tørke, og fremsætte relevante forslag hvor det er hensigtsmæssigt.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Konsekvenser for Danmark

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, økonomiske og miljømæssige konsekvenser for Danmark.

6. Høring

Sagen har været behandlet på et møde i Miljøspecialudvalget den 19. maj 2010, hvor der ikke var kommentarer.

7. Forhandlingssituationen

Udkastet blev drøftet i rådsregi den 29. april 2010. Udkastet fik generelt en positiv modtagelse, idet nogle medlemsstater dog var forbeholdne over for særligt budgetmæssige og lovgivningsmæssige konsekvenser. Næste drøftelse finder sted den 18. maj 2010.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark har ikke problemer med vandmangel og tørke som nødvendiggør nye initiativer på EU-niveau. Regeringen anerkender dog at problemernes omfang er voksende i en række medlemsstater, og at der er behov for, at unionen følger udviklingen.

Regeringen mener generelt, at problemer med vandmangel, dvs. ubalance mellem vandressurser og vandforbrug, bør løses lokalt, hvor problemerne optræder. Regeringen er enig i, at vandrammedirektivet fastlægger de overordnede rammer for vandforvaltningen, og er her særligt opmærksom på at direktivet indeholder bestemmelser om koordination i forhold til problemer af grænseoverskridende karakter. Endvidere finder regeringen, at man i det videre arbejde bør sikre synergi med andre relevante initiativer, herunder specielt arbejdet med opfølgningen på Kommissionens hvidbog om klimatilpasning.

Regeringen ser derfor ikke behov for ny EU-regulering på området som pålægger medlemslandene nye forpligtelser. Hvad finansielle spørgsmål angår, kan regeringen tilslutte sig, at der ses nærmere på mulighederne for at anvende de eksisterende EU-ordninger.

9. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketinget Europaudvalg.

PUNKT 7

Bidrag følger